

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6-50
za en mesec „ „ 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemžni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Razpor v družini.

»Slovenski Učitelj« piše v svoji zadnji številki:

Letošnje počitnice so nam prinesle začasni spor liberalnega učiteljstva z liberalno stranko. Vsa stvar sedaj še ni tako resna, kakor morda kdo misli, ampak je le majhen prepriček med oštarijskimi brati, predno plačajo ceho. Čez nekaj dni bodo zopet skupaj dr. Ivan Tavčar in liberalni učitelji, to se pravi: ne ravno skupaj, ampak učitelji bodo še nekaj časa stopicali za njim, za voditeljem . . . dokler se ga bodo še ravno bali.

Torej prepriček samo, majhen prepriček, pa vendar zanimiv za naše malenkostne razmere. In kako je nastal ta prepriček? Zunanjih vzrokov ni bilo opaziti in mi sodimo, da ga je povzročila samo žurnalistička nerodnost liberalnih učiteljev ter da slednjič že obžalujejo ta dogodek.

Ti ljudje so kakor jare »goske«, ki hočejo na vsak način veljati za »najmodernejše« ljudi. Pohlep po »modernosti« — ne preprečanje! — jih je speljal tako daleč tja na liberalno stran, da ne morejo sedaj ne naprej, ne nazaj.

»Modern« je bil boj proti »klerikalizmu« in moderni liberalni učitelji so bili ta boj in ga še bijejo danes, seveda z velikanskimi uspehi. In na Kranjskem je v zadnjem času postalo »moderno« ropotanje proti dr. Tavčarju od tedaj, ko so razni liberalni in takozvani napredni elementi začeli zabavljati proti njemu po kavarnah in gostilnah in ga napadati v listih, kateri so jim bili dostopni. To je bil vzrok sovražnosti proti dr. Tavčarju. In ko so vrh tega učiteljski voditelji skusili, da je Tavčarjev vpliv opešal tudi v deželnem šolskem svetu, da tudi tistemu več koristiti ne more, kateremu je obljubil, so sklepali, da njegov vpliv tudi — kar je res! — nobenemu več škoditi ne more. In tako napad na dr. Tavčarja ni bil čisto nič nevaren! Zgodilo se je kakor v gostilni, kjer dva fantina pijeta in se zaupno pogovarjata, a kar naenkrat poskočita in nahrulita drug drugega: »H . . . kaj pa misliš, da si!« Nato se seveda vsi gostje z zanimanjem ozro v ta dva človeka, kakor smo se mi v »Učiteljski Tovariš« in »Slovenski Narod«, ki sta doslej tako idilično mirno živitarila v »Narodni tiskarni«. Prvi se je

oglasil seveda »Učiteljski Tovariš«, ki je začel kot majhen pes bevskati v dr. Tavčarja in »Slov. Narod«, ki je potem kot star oblasten sultan zarenčal in renčal toliko časa, da je začel »Učiteljski Tovariš« pohlevno migati z repom, češ, saj smo prijatelji.

V 29. številki je prinesel »Učiteljski Tovariš« članek »Učitelj in politika«. O čem razpravlja, ve vsak, ako povemo, da rabi samo 43krat najmodernejšo besedo vsakega liberalca: klerikalizem, klerikalec, klerikalen. V tem članku se je rahlo dotaknil tudi dr. Tavčarja in njegovega lista. Očital mu je stvari, ki so mu jih drugi v veliko manj izbrani obliki očitali, katero očitjanje je seveda spravil v žep. A od »Tovariša« tega očitjanja ni hotel sprejeti, ampak je nagnal liberalne učitelje z bičem. Je pač razmerje med dr. Tavčarjem in liberalnimi učitelji drugačno, kakor pa razmerje med dr. Tavčarjem in nami, oziroma našimi somišljeniki. Dr. Tavčar nikakor ne trpi, da bi mu kdo iz njegove stranke dal katero pod nos, če jo še tako zasluži. V svoji stranki hoče biti absoluten vladar. In po vsej pravici se je raztogotil zaradi napada iz krogov liberalnih učiteljev. On je za nje veliko storil, zato ga je užalila njihova nevhvaležnost. On je častni član liberalne »Učiteljske Zaveze«, zato jih je po vsej pravici karakteriziral: »nebroj učiteljev je trgalo okrog njega podplate, pri čemur je imel priliko spoznati, kako znajo različni učitelji drug drugega denuncirati in obrekovati.« Ali ni zadel s tem v živo, ko bi mi kaj takega pisali, dasi je gola resnica, o to bi bilo vika in krika! Tako očitjanje nas nobenega ne zadeva, a zadeva tiste, ki so lazili okrog dr. Tavčarja in vseh drugih članov deželnega šolskega sveta, zadeva liberalne učitelje, pred vsem tiste »voditelje«, ki so nekđaj pisali v »Tovariša«, da je sramotno laziti okoli raznih odbornikov, a sami so to delali in še delajo do poniževalne smešnosti. In ko je videl dr. Tavčar to učiteljstvo v vsej nagoti, jih je kajpada preziral, kolikor jih ni potreboval za svoje politične namene.

Liberalni učitelji se gotovo še spominjajo, s kakim prisrčnim veseljem so spremljali napade dr. Tavčarja in njegovega lista na naše somišljenike. O, to je bilo pritrjevanja in hinavskega zavijanja oči, češ: glejte, taki so! In sami liberalni učitelji so nas pomagali blati: vse psovke so ponatisnili v svojem glasilu. A dr. Tavčar, ta nesalonski Gorenjec,

tudi njim ni prizanesel. Slekli jih je do nazege, kakor jih je spoznal kot urednik »Slovenskega Naroda«, kot član deželnega šolskega sveta, kot človek, okrog katerega se trgajo podplati . . .

Ako ne verjamete, prosimo, preberite še enkrat »Slov. Narod« z dne 1. avgusta t. l., kjer je to še vse obširneje in natančneje povedano. In za take ljudi se menda nihče ne bo pulil. Ti morajo ostati tam, kjer so sedaj, ker samo ondi je mesta zanje, a nova generacija ne sme postati taka, se ne sme dati korumpirati liberalizmu.

Že večkrat smo trdili, da je politika, ki jo vodijo »voditelji« liberalnih učiteljev, napačna in zgrešena. Nam seveda niso verjeli, a dogodki so pokazali, da noben stan v deželi ni imel tako nesposobnih voditeljev, kakor jih imajo liberalni učitelji v svoji »Zavezi«. In odtod ti neuspehi in tolika ponižanja!

Usodno je bilo takrat, ko so stanovsko organizacijo »Zavezo« postavili v službo liberalne stranke. Tisti hip, ko se je to zgodilo, je nehala biti »Zaveza« stanovska organizacija ter je postala ekspozitura liberalne stranke. »Zavezi« ni bila več prvo stanovska korist in blagor šole, ampak je bilo najprvo liberalizem, a vse drugo je bilo zapostavljeno. Od slovenskih učiteljev se ni več tirjalo, da so člani »Učiteljske Zaveze«, ampak od njih se je naravnost zahtevalo, da so tudi agilni člani liberalne stranke, da postanejo liberalci. Žal, da se je mnogo učiteljev uklonilo in je šlo proti svojemu prepričanju z liberalci. So pač ljudje, dobri sicer, a boječji; bali so se zameriti zgoraj, bali so se zbadanja svojih liberalnih kolegov, bali so se časopisja in verjeli vse, kar se jim je obetalo od liberalne stranke. Ali se jim niso slikali dr. Tavčar in njegovi tovariši liberalni poslanci kot nekaki nadljudje, od katerih pada samo zlato za učitelje?

A namesto zlata v žep je padlo na glave liberalnih učiteljev blato.

Mi ne zamerimo dr. Tavčarju, da je to storil; on je dal ravno to, kar je imel, ker drugzega dati ne more.

Tako kakor z liberalno stranko se bo godilo tudi z »Zavezo«, ako ne krene na edino pravo pot stanovske učiteljske organizacije, ki pospešuje vse, kar zahteva korist stanu in slovenskega šolstva, a v izvrševanju političnih pravic so njeni člani popolnoma prosti.

Seveda kaj takega Jelencu in njegovim kompanjonom ne gre v glavo. Za nje je sedaj prvo stanovsko vprašanje: razporoka in svobodna šola. Ker mislijo, da so uredniki »Naroda« tako neumni, kakor sami, jim očitajo — in to je izmed največjih grehov! — da so premalo pisali za razporoko . . .

Med učitelji in učiteljicami je še precej kristjanov, ki izpolnjujejo svoje verske dolžnosti, ki pa vendar slepo gredo z liberalno protikrščansko stranko. Le-te vprašamo: Ali sploh ne veste, kaj to pomeni, če se zavedate svoje krivde, ali vam vaša vest ničesar ne očita? Ali mislite, da se res na ta način rešuje učiteljstvo? Pomislite vendar!

Na Slovenskem postaja čimdalje jasneje. V enem taboru se zbira krščansko ljudstvo, v drugem se zbirajo brezverski in protikrščanski elementi. Na sredi ne more ostati ničesar! In nemogoče je več sleherno dvoživkovanje.

Boj proti cerkvi v Franciji.

Zelo se trudijo liberalni listi, da bi preslepili občinstvo z napačnimi poročili o nasilstvu, ki ga izvršuje francoska vlada nad cerkvijo na Francoskem. Zato nekoliko pojasnil!

Francoski listi protiverskega bloka očitajo cerkvi, da ne dovoli na Francoskem verskih družb, dasi so že uvedene 30 let v Nemčiji. A bistvo nemških verskih družb in pa onih, ki jih nameravajo uesti na Francoskem, je različno. Bismarck je hotel zagotoviti laikom le sodelovanje v upravi. Ni pa kršil določil cerkvenega prava. Katoliška cerkev ima v Nemčiji zagotovljeno osebno pravo v svoji lastniški pravici. Na Francoskem pa hočejo vzeti to pravico škofijam in jo izročiti verskim družbam. Nadalje ima v Nemčiji katoliška cerkev pravico, da pobira s pomočjo države davek, ki ga mora plačati vsak katoličan, ki tudi ne more drugače izstopiti, če ne izpolni gotovih predpisov. Vsega tega francoski zakonski načrt ne pozna. Davka proste so v Nemčiji cerkve, župnišča in cerkvena last. Na Francoskem sili k vojaški službi novi zakon semeniščnike, kapelane in tudi župnike, ki se morajo udeležiti tudi vojaških vaj. Vojaške službe je na oproščen v Nemčiji vsak kandidat katoliškega duhovnega stanu, če je postal v 26. letu subdijakon. In verske občine imajo le namen, da sodelujejo pri upravi po zakonu iz 20. junija 1875. Prej so upravljali cerkveno premoženje škofi in župniki sami. Zdaj ima vsak polnoletni katoličan pravico, da voli v cerkveno predstojništvo in v cerkveno občinsko zastopstvo. Cerkevno pred-

LISTEK.

Aleksij.

(Slika iz ruske prekucije.)

Na gradu grofa Godorovskega je bila zbrana večja družba ruskih plemičev. Bilo je ravno po končanem velikem lovu na zajce; vsa zabava in vsi govori sukali so se edino okrog ravno doživljenih prizorov. Grof je povabil svoje goste k obedu ter jih hotel ravno peljati v prostrano jedilno dvorano, kamor so se vsipali skozi visoka okna žarki zimskega solnca. V tem hipu je priplaval po zraku mogočen orel, krožil nekaj časa okrog gradu ter se končno spustil na streho najsrajnejšega grajskega stolpiča.

Iz dvorane do tja, kjer je čepela mogočna ujeta, bila je zračna razdalja gotovo večja nego 150 metrov.

»Kaj velja?!« zaklical je gostom debeluhast lovski tovariš, baron Ploniwski, na čegar rdečem obrazu so se poznali sledovi marsikater prečute noči. »Kdo stavi: orla zadenem s kroglo. Sto rubljev! Kdo stavi?«

Grof Godorovski je stopil pri teh besedah bližje ter glasno vprašal: »Kaj želi naš baron debeluhar?« »Sto rubljev od onega, ki stavi ž njim, da orla izgreši!« Vsi so se na ves

glas smejali. Grof je motril z ostrim pogledom razdaljo.

»Jaz stavim«, dejal je po kratkem pomisleku. »Baron, baron, v tem položaju ga izgrešite! Saj niste v stanu niti kozarca mirno držati. Sicer ga pa ne zadene tudi nikdo drugi izmed gospodov. Toda jaz stavim še sto rubljev po vrhu, in pozovem nekoga, ki ga gotovo zadene.« Dva gospoda sta bila takoj zadovoljna s stavom.

»Toda prvi ga ustrelim jaz, potem vi, gospod grof«, oglasil se je baron Ploniwski, vzeli puško, ki mu jo je prinesel strežaj ter stopil k oknu.

Pogledi vseh so bili uprti v roparsko ptico. Le trenotek napete pozornosti — počil je strel — in orel je mirno obsedel na strehi. Slabe volje je zrl strelec na uspeh svoje lovske umetnosti.

»Sedaj je moja vrsta; takoj bode tu moj strelec!« dejal je grof. Že početkom je nekaj naročil svojemu slugi. Gostje so se zbrali okrog barona, ki je mirno poslušal njihovo zbadanje. Semtertja se je kdo izmed njih ozrl na orla, ki je ponosno sedel na strehi. Strel ga ni niti vznemiril.

»Kje pa je vaš mož, gospod grof?« je vprašal eden izmed navzočih; — »gotovo ga ni tukaj?« Vsi so se smejali ob tej pikri opazki.

Grof Godorovski ugriznil se je v ustnice. Vse je mogel prenesti, samo tega ne, da bi se kdo norčeval ali pa dvomil, da izvede svojo namero.

Ravno je hotel tudi pikro odgovoriti, kar je vstopil služabnik in ž njim mladenič.

»Vendar!« zaklical mu je grof preteče: »kje si bil?« Predno je mogel mladenič odgovoriti, mu je ukazal: »Tu imaš puško; glej orla na strehi! Ustrelji ga; toda pazi, da ne izgreši!«

Obotavljajoč se je vzel mladenič puško in meril razdaljo. Odgovor mu je bil na jeziku, hotel je ugovarjati, toda že gospodarjev pogled je zadostoval, da se ni drznil črhiniti niti besedice. Urno je stopil k oknu ter nameril. Zopet napeta pozornost. Strel je počil in — orel je mirno obsedel. Gromovit smeh in ploskanje lovske družbe sta sledila strelu; splašen vsled hruma dvignil je orel ponosno krila ter majestetično dvigajoč se v polkrogu odplaval v zračne višave. Grof je stal osupel le nekaj trenotkov, kot bi dvomil, ali je res mogoče — potem ga je popadla strastna jeza. Bled kot zid snel je bič.

»Tu imaš, tu, tu!« pri vsaki besedi padali so ljuti udarci po obrazu in hrbtu mladeniča. »Tu imaš, slabotni ničvrednež!«

Ko so padali udarci, je mladenič stal potr, — sedaj se je vzravnal. Iz oči mu je sijalo

strastno sovraštvo, — tako je stal le nekaj trenotkov pred grofom, potem pa opotekajoč se zapustil dvorano. Tako hitro, kakor ga je popadla, je tudi prešla grofova jeza. Hotel je že za mladeničem, pa zagledal je porogljiv obraz baronov. Siloma se je premagal: »Gospodje, miza je pripravljena; prosim, prisedite!«

To je vzdramilo goste, ki so stali, kot bi jih morila mōra. Toda prava zabava se ni mogla razviti. Razšli so se kmalu potem, ko je legel na zemljo mrak.

Preteklo je nekaj tednov po tem dogodku. S časom so ga vsi pozabili. Prebivalci v gradu so imeli mnogo resnejše stvari, ki so jih razburjale. V deželo se je priplazil rdeči strah revolucije; kamor je dosegla njegova roka, povsod kri in plamen; umor, pobji in požig. V okolici gradu grofa Godorovskega je bilo še mirno, dasi so dvigali glave že nekateri nemirneži. Vendar pa je bila večina ljudstva mirna in treznomisla, zato so ostali mirni tudi oni, ki so komaj čakali, da prično z nasiljem.

Grof Godorovski čutil se je varnega in se ni vznemirjal. Splošno je bil tudi precej dober gospod. Nekega jutra pa mu javi oskrbnik, da je izginil ponoči mladi Aleksij.

stojništvo upravlja cerkveno premoženje, cerkveno občinsko predstojništvo nadzoruje upravo. Med tem ko izročila francoska vlada verskim občinam ali družbam cerkvena posestva, je pa izjavila nemška vlada že večkrat, da noče motiti cerkvene lasti, ki jo zagotavlja XV. člen ustave. Cerkveno predstojništvo je tudi odvisno popolnoma od škofijske oblasti in je župnik zakoniti načelnik občine. Škof ima celo pravico, da razpusti predstojništvo in izključi iz njega posamezne člane. Vsako leto morajo cerkvena predstojništva predložiti škofu račune in ne smejo brez škofovega dovoljenja izdati nad 15 mark. Vsega tega francoski zakon ne pozna. Župnik ni član verskih občin, ki ga lahko kakor kakavega uradnika nastavijo in odstavijo, nima pravice, da sodeluje pri cerkveni upravi, verske družbe niso odgovorne škofu, sploh verske družbe škofo ignorirajo, kakor tudi župnike.

Pa tudi francoski katoličani ne molče. Slavni literarni historik Brunetiere, član akademije, je pisal odprto pismo, v katerem se norčuje iz vlade. Piše: Francoska vlada je nameravala ignorirati papeža, a dejansko se suče vsa politika okoli njega. — Nadalje pravi: Nedavno je izjavil neki minister: Ne brigamo se za šum v inozemstvu, ker se oziramo le na glas francoskega ljudstva. Če nastane šum na Angleškem, se rodi fašadska vojska, če nastane v Nemčiji, pa gredo v Algeziras. Ker nima papež na razpolago pet- do šeststo tisoč bajonetov, so mislili ministri, da ga lahko prezirajo.

Škof Dodolle je pa govoril svojim duhovnikom krepko: Gospodje! Dne 11. decembra ostanete v svojih cerkvah in izvršujete svojo službo, kakor ste jo dosedaj. Čakali boste, da pridejo morebiti izvršitelji državne oblasti, da vas primejo in zapečatijo cerkve. Ne rečem, da odpravite sami pečate, ker bi bil to aktivni odpor in v nasprotju s papeževimi navodili. A če dobite pečate odstrane, se povrnite srčno v cerkve. Ako padejo v noči od 11. na 12. decembra pečati cerkve St. Benigna, ne bom maševal 12. v kapeli, marveč v svoji katedrali.

Soglasna izjava francoskih škofov, ki smo jo te dni priobčili, postavlja na laž vse domisljije socialnodemokratskih in liberalnih listov, ki izvirajo večinoma iz judovskih virov. Episkopat je edin v načelu in v zvestobi do svete stolice. Upajmo, da bo edin tudi v izvršitvi. Razkolne težnje doslej niso našle tal ne v duhovščini ne v ljudstvu. Zborovanje francoskih škofov je zbudilo nasprotno toliko pozornost v vsej francoski javnosti, da vidimo iz tega zopet, da se cerkev krepi takrat, kadar je preganjana. Njena notranja sila mora biti tista skala, na kateri se razbijejo valovi zunanjih sovražnikov.

Tedenski pregled.

Državni zbor. Nemškonapredna stranka hoče volilno reformo zavleči s predlogi o reviziji ustave. V prvi seji je bilo vloženih mnogo nujnih predlogov, med njimi tudi predlog slovenskih poslancev za podporo vsled toče poškodovanim posestnikom v obližju Črnomoja ter v krškem ter novomeškem okraju. — Odsek za volilno reformo počasi deluje, ker hočejo nekateri člani nagajati z nekako obstrukcijo, kakor n. pr. dr. Tavčar, ki je bil zadnji čas voljen v odsek. Ta mož je tudi na Dunaju povedal, da je nasprotnik volilne reforme, zato, ker njegova stranka po njej propade. Predlogi, ki jih je stavil, so bili odklonjeni. Čudno je le to, da skoraj vselej, kadar odpre usta, ponižuje svojo domovino. To pot je ponižal kranjske župane, češ, da naši župani niso sposobni sestavljati volilnih zapisnikov, ter naj se to delo izroči političnim oblastem. Dobro so mu odgovarjali minister Bienert, dr. Gessmann in dr. Šusteršič. Naj pripomnimo, da je dr. Tavčar tudi zdaj bil v zvezi z vsenemcem Stein-om.

Pa tudi to se je pozabilo, ko je poteklo nekaj tednov, ne da bi se bil mladenič vrnil.

Nekoč se je vračal grof Gorodovski s poseta pri sosednjem graščaku. Mračilo se je že, ko je jezdil skozi vas, ki je stala na meji njegovega posestva. Prebivalci so se zbirali pred hišami ali pa stali med vrati, ter zrli na grofa s sovražnimi in pretečimi pogledi. Nekoč je pobral celo kamen ter ga zalučal v konja. Grof se je dvignil v sedlu ter jim pokazal bič; mahoma so se vsi poskrili v koče.

Zlovoljen se je vrnil grof v grad, kjer so ga že pričakovali domači. Grofica je takoj opazila njegovo razburjenje.

»Kaj se ti je pripetilo, Ivan Ivanovič?« »O, nič posebnega«, je odvrnil. Ko pa je videl, kako vpirajo vanj vsi plaho svoje poglede je pristavil: »To ljudstvo se mi zdi sumljivo. Menim, da je najboljšo porabiti doslej še ugodno priliko, da odidem v Petrograd, dokler ne neha vreti med nahujskanimi duhovi.«

Starejša hči, Anisja Pavlovna ovila se je očetovega vratu. »Ali je že taka nevarnost, oče?«

»Nevarnost, otrok? Menim, da imamo še časa dovolj. Toda takoj...«

Zunaj se je začel nepopisen hrup. Strahom so vstali grof in družina; beseda jim je zastala v grlu. V sobo je planil oskrbnik.

»Ljudstvo — uporniki« — je izpregovoril s hropečim glasom; »obkolili so v velikih gručah grad; njihov vodja je — Aleksij!«

»Ah!« vzdiknil je grof in zaprl mu je

Velika nesreča se je pripetila 16. t. m. na železniški progi med Porečani in Krivo vrbo pri Celovcu. Po krivdi prometnega uradnika Lederer-ja v Porečah sta trčila beljaški in celovski vlak s tako silo, da sta takoj umrli dve osebi, 32 jih pa je bilo več ali manj ranjenih. — Blizu Londona je skočil s tira ekspresni vlak, ker sta bila v tepežu strojevodja in kurjač; ubitih je 112 oseb.

Slavnost v Moravčah je potekla kljub slabemu vremenu v splošno zadovoljnost. Zbralo se je ondi do pet tisoč raznih občinstva in odličnih častilcev Vegovih. Zastopana so bila veteranska društva z zastavami, prišli so odposlanci dijaštva, zastopniki izobraževalnih društev itd. Slavlje je počastilo tudi večje zastopstvo vojaštva iz Ljubljane s svojo godbo. Po cerkvenem opravilu je prof. Pirnat v slavnostnem govoru opisal Vegovo življenje ter ga predstavil občinstvu kot vojaka, učenjaka in ljubitelja domovine. Nato so padle zavese od spomenika, ki je z doprtnim kipom vred visok štiri in pol metra. Kot govornika sta nastopila tudi polkovnika Ruprecht in pl. Lukanc. — Pri banketu v župnišču so se vrstile oduševljene napitnice.

V St. Vidu je bila pri čitalniški štiridesetletnici udeležba radi slabega vremena ter radi Vegove slavnosti bolj pičla; vendar pa je došlo razmeroma precej zastopnikov raznih društev. V cerkvi je imel slovesnostni primeren govor odbornik »Kršč. soc. zveze«, dr. Lampe. Nadaljno zborovanje se je vršilo v čitalniški dvorani, kjer je pokrovitelj slavnosti, poslanec Povše v navdušenem govoru podal mnogo lepih misli. Popoludnaska ljudska veselica se je morala radi hudega naliva omejiti na gostilniške prostore; tu so se vrstili živalni pozdravi in govori, godba, petje, tamburanje, srečolov itd.

Sijajno poražen shod na Vrhniki. Oženjeni dijak Cham pa nima sreče. Zadnje nedelje je zbral precejšnjo kompanijo raznih »politikov«, ki so se zastopali peljali Vrhniko »not jemati«. Cham je imel namen govoriti na ljudskem shodu, toda Vrhnikičani ga niso hoteli poslušati; v par trenutkih je bilo zgovorjeno. V neki sobi je potem »doktor« nekaj tvezel, dokler naki niso priborili vhoda. Shod se je moral zaključiti. Chamova ekspedicija je stala mnogo liberalnega denarja, a prinesla le blamažo. »Narod«, ki je poročal o shodu s prireskom 99% laži, je prinesel tudi govor, ki ga Cham še govoril ni, zraven se pa hvali, kakor z nekim uspehom. Kakšen je ta uspeh, so dokazale besede innaka, ki je prišedši v Ljubljano, šele upal izreči resnico: »Pr..... so nas dali!«

Organizacija na Moravskem. Podobno, kakor pri nas, se združuje tudi ljudstvo na Moravskem. Pred petimi leti se je ustanovila kmečka organizacija na Velehradu. Stavila si je nalogo, da štiti vero, da se bori za narodne pravice in za pravo kmečkega stanu. Vsako leto priredi ta organizacija velik shod; letošnji šesti kmečki shod od 8. do 10. septembra je sijajno pokazal, kako so napredovali katoliški Moravani. Ob gomili slov. apostola sv. Metoda se je zbralo gotovo do 30 tisoč oseb, ki so opravili obenem svojo pobožnost na Velehradu, saj je bilo dne 9. septembra obhajancev nad tri tisoč. Vsa množica pa se je na trgu pred cerkvijo posvetila presv. Srcu Jezusovemu. Nad vse zanimivo je bilo slavnostno zborovanje, kjer so dovršeni, kmečki govorniki z vso odločnostjo nastopili zoper razpoko in zoper svobodno šolo.

Rusija. Ruski car je šel na počitnice; dne 16. t. m. je dospel v Stockholm. — General Trepov, strah revolucionarjev, je nenadoma umrl; najbrž je bil zastrupljen. Neprestanih napadov na visoke osebe, ropov in tatvin je na Ruskem toliko, da se človek že naveliča brati; saj ondi nikdo že ni več varen življenja. — V carjevi palači so odkrili zaroto. Zarotniki so imeli namen, umoriti carjevo rodbino, ko se povrne nazaj. Med zarotniki je nek višji častnik, ki se je usmrtil, šest oseb so prijeli. —

sapo. Potem je ukazal: »Izpustite pse in razdelite vse hlapce na svoje prostore!«

»Vsi psi so zastrupljeni ter so poginili, izmed hlapcev ni nikogar več tukaj, gospod grof! Na vsak način moramo...«

Visok plamen, ki je v tem hipu švignil proti nebu, je razsvetlil temno, strašno noč. Uporniki so zažgali hleve. Med krikom strahu in obupa grofovske rodovine se je čulo divje vpitje požigajoče in preteče množice, ki se je zdaj pa zdaj navalila na grad. Pred vsemi, na čelu jim je stal Aleksij. On jih je razstavil. Grof je takoj izprevidel, da ni noben izhod prost in nikake rešitve.

»Preostaja nam torej le še smrt«, je dejal ter se vstopil v bran pred svoje. Kakor krvoločna zver je pridiral v sobo Aleksij, v roki krvavo sekuro.

»Sedaj je prišla moja ura, gospod grof!« dejal je z divjim pogledom in roganjem. Pobil je oskrbnika ter zamahnil proti grofu, ki je neoborožen pričakoval strašnega udarca.

V tem hipu je stopila predenj Anisja ter se oklenila mladeničevih kolen: »Ali si že pozabil, Aleksij, kako je skrbela zate mati, ko so te vsi drugi zapustili? Ali se ne spominjaš več, Aleksij!« Govorila je s tresočim se glasom in plakajoč. Mladenič je obstal osupnjen, prsa so se mu burno dvigala. Začutil je njeno mehko, nežno ročico, ki se je dotikala njegove, s krvjo oškropljene roke; čul je njen nežni glas, iz katerega je slišal smrtni strah, videl je njen pogled — v tem

Skoraj vsi veliki knezi so že poobegnili iz ruske domovine.

Raznoterosti. — Nadvojvoda Fran Ferdinanda so na povratku od vojaških vaj povsod sprejemali in pozdravljali z velikim navdušenjem. — Trije orožniki, ki so bili med stražniki južne železnice ob potovanju prestolonaslednikom, so se ponesrečili: eden pri Divači, eden pri Brezovici, eden pri Zidanem mostu. Dva sta umrla. — V Dubrovniku so našli nasproti hotela »Imperial« podzemeljski rov; najbrže so nameravali atentat na avstrijskega vladarja. — O strašnem tajfunu, ki je bil v Honkonu, poročajo obširno časopisi. Utonilo je 5500 Kitajcev; 18 parnikov se je potopilo, 24 se jih je razbilo ob obrežju. Škode je okrog 50 milijonov kron. — To nedeljo prebero po vseh cerkvah na Francoskem pastirski list francoskih škofov, ki v njem izjavljajo, da so popolnoma edini z navodili sv. očeta, da ne morejo potrditi verskih družb, kakršne zahteva zakon, ker bi se drugače žalile pravice sv. cerkve. Škofje povdarjajo: Vaši duhovniki so sklenili, da se dajo rajši oropati in rajše trpe revščino kakor, da bi postali nezvesti svoji dolžnosti. — Na okr. šolski svet v Ljubljani je bila poslana pritožba zoper liberalnega sorskega učitelja ter priložen zapisnik o njegovem obnašanju v sorski zadevi. Ker šolske oblasti drže roke križem, objavil je »Slovenec« pritožbo ter izjave šestih prič, ki potrjujejo, kako je govoril na predan rabuke pred cerkvijo. — V ljubljanskem frančiškanskem samostanu je na tihem praznoval 50-letnico mašništva č. g. P. Tadej Gregorič. — Na Dunaju se je vršila te dni enketa o ustanovitvi »Avstrijske osrednje zadruge blagajne«. Navzoč je bil tudi načelnik »Zadruge zveze« dr. Krek. — Višek narodne nestrpnosti so pokazali gor. mestni očetje s krivičnim sklepom, naj bi se ne smelo pri elektr. tramvaju dati Slovincem nič zasluzka. V mestnem svetu so moške, ki žive tudi od slovenskih grošev. Slovinci bodo priredili več shodov ter bodo izvajali posledice. — Italija zahteva 700.000 K odškodnine za škodo na Reki in v Zadru ob času sokolskih izgedrov. Strašno so dragi! — V nedeljo so zborovali na 40. mestih davčni uradniki; v Ljubljani je bil shod v hotelu »Ilirija«. Povsod so sklenili enake resolucije, ki merijo nato, da se jim zboljša položaj. — Kitajci v Tientsinu so umorili in oropali avstrijskega konzula Emila Thiel-a, ko je nameraval odpotovati. — V Trstu so na dnevnem redu demonstracije iredentovcev, socialcev, pa tudi avstrijskih domoljubov.

Godovi prihodnjega tedna:

Nedelja 23. sept.: Tekla, Lin; ponedeljek 24.: Mar. Dev. reš. ujet., Rupert, Gerard; torek 25.: Kleofa, Firmin; sreda 26.: Justina, Ciprijan; četrtek 27.: Kozma in Damijan, Kaj; petek 28.: Venceslav, Marcijal; sobota 29.: Mihael, Evthij.

Vrhniske novice.

Drugače mirna Vrhnika je v zadnjem času zelo razburjena. Letošnje jesen se je vrgla sovražna agitacija na naše kraje. Enkrat prihaja Kristan in drugi Cham s svojo četo. — Čemu sili sovražnik na Vrhniko? Zaveda se, da je Vrhnika še neomajana in vedno bolj trdna v političnem in verskem prepričanju. Razun par liberalčkov v trgu, nekaterih mokračev pri Ivan Tomšiču, starega in mladega Brlnčaka in junačka tam pod Verjanskim pogorjem pripada večina S. L. S. Pod pretvezo pomagati kmetu in delavcu hočejo širiti med nami brezverstvo. Kdo bo pač verjel in bo tako slep, da so Lenaršič, ki je tako oster proti delavcem, Cham, neizkušeni liberalni agitator in Kristan, plačan z judovskimi novci, — delavski prijatelji? Silna ironija!

Lenaršič, prijatelj delavcev. Letos je zbolel za jetiko v njegovi tovarni delavec, ki je vglaveval harmonijo. Opetovano je naročil Lenaršič delovodji, naj ga ekspedira prej ko

mogoče, bolnega, za delo nezmožnega trpima. Nekoč potoži bolnik: »Zbolel sem.« In Lenaršič na to: »To pa mene »košta.« Pripomnimo še, da je ta siromak delal v Lenaršičevi tovarni celih 12 let. Ali ni to ljubezen čez mero? Lenaršičev značaj presodi vsak sam. Preje liberalce postane dne 26. avgusta v družbi Kristana soc. demokrat in 16. septembra tega leta za časa Chamovega shoda spet naprednjak, ki preganja z dušo in telom rimsko-klerikalne sebičneže in koristolovce, in hoče odpreti Vrhnicanom oči, da se bodo znali otresti suženjskih spon kapitalistične organizacije. — O Lenaršičevem ugledu pa le to: Znano je, kako ga je Vrhnika slovesno zavrgla pogostokrat pri volitvah. Tudi tista povest o škornju še ni pozabljena. V Brezovici živi celo ustno izročilo, da so ga nekoč pogнали v beg, ko se jim je ponujal za poslanca. Zares smola za smolo in povsod sama smola, izdihnil je nek star možiček. Smola pri kokaših, svinjakihi, lesni trgovini v Trstu, kolodvoru v St. Petru, tovarni s harmoniji, elektriki liberalstvu, social. demokraciji, na shodih — splošno v politiki! Zares skozi in skozi le smola! — Na stara leta in pri sivi bradi še skuša na Vrhniki poživiti trhlj liberalizem ali vpeljati soc. demokracijo. Kar bi že bilo, vse je dobro, da je le protikrščansko. Na stare dni razširja »Narod«, napolnjen z obrekovanjem. En sam izgled. Pretekli terek je dal delavcu okrog 70 števil, naj jih raznese po Vrhniki. Ljudje so se mu v zobe smejali, prebiraje obrekovanje, zavijanje, laži jasne kot beli dan o shodu, dekanu in kaplanu, izmišljotine o Mariji Čadež in njenih posetih na Dolenjskem. Da bi dosegel svoj namen, se predsednik trgovske zbornice ne sramuje poulične družbe, kakoršno je preteklo nedeljo priklical iz Ljubljane. Lenaršič se je sedaj ponižal tudi do tega, da po Ljubljani s pismi poizkuša denuncijariti. Res lep opredek!

Gnjezd soc. demokratov je pri delovodju Ivanu Tomšiču. Tam se vse slabo bere, pomočniki mečkajo gnjile kože in zraven prežekujejo mokraške nauke. Radi javnega ugleda Vrhnike prosimo gospoda lastnika, da posvari dotičnike začenši pri delovodji.

Podporno društvo mokračev. Pravijo, da nameravajo osnovati za svoje somišljenike podporno društvo. Lepo in pametno je pripomnil nekdo: Prav, da bo prišel kak »pošten« blagajnik do potrebnih novcev, za pot v Ameriko. Enkrat so mokrači že osnovali neko tako društvo, vplačano udnino odnesli v Ljubljano, kjer je izginila — kot kafr.

Šola se je pričela. Pripomnimo pa, da tako žalostni razmer ni zlepa kje, kakor pri nas. Nova šola in z otroci prenapolnjena, da je strah. Naj bi se vendar zganila šolska oblast in se usmili učnih moči in otrok. Čemu so šolski nadzorniki! Za že zdavnej določene zunanje šole se nihče ne zmeni.

Popravek. V poročilu o shodu na Vrhniki minulo nedeljo piše »Narod«: Vrhnikiški dekan Gantar poslužil se je laži, da bi privabil na shod več svojih privrženecv. — Podla laž! Resnica pa je, da (on) ni rabil ne laži, ne resnice v porabo — ker sploh nikogar vabil ni in mu tega tudi ni bilo treba — ker njegovi somišljeniki so vedeli sami, kaj jim je storiti; on sam je še le trčetrt na 10. uro zjutraj zvedel o nameravanem shodu in od takrat ni občeval z nikomur pred shodom. — Dalje piše »Narod«: »Vzorni dekan je tik pred shodom pri popoldanski službi božji raz leco vabil ljudi naj gredo z njim razbijati shod.« Zopet laž! Resnično pa je, — da dekana od 3/4. uro zjutraj ni bilo več na leci in od 8. ure sploh ga še v cerkvi ni bilo omenjenega dne; — niti zjutraj, niti popoldan ni vabil raz leco na shod! »Narod« piše dalje: »Dekan delil je mladim fantom denar, da bodo vdarili s surovo silo... Zopet laž! Resnično pa je, da je dekan pri vходу na vrtu Antonu Stržinarju poravnal zaostali račun za vožnjo sena iz travnika v znesku 6 K, ker ga je ravno tam naletel. Anton Str-

(Dalje v I. prilogi.)

dami je odslovil mladenič straže, dvignil Anisjo ter jo posadil na konja. Pomagal je še ostalim na sedla. »Hitro, hitro!« je priganjal; »jaz bodem zadrževal napadalce — nazaj!«

Vedno bližje prihajajoči hrup je priganjal grofa z družino k najhitrejšemu begu. Odjezdili so v nočno temo; ni se čulo peketanje konjskih kopit, ker je bil hrup vsled udarcev orožja glasnejši. Med tem, ko je grof s svojci srečno utekel smrtni nevarnosti, se je boril Aleksij z uporniki pri malih vratih. —

Ko je naslednje jutro izšlo solnce, so prvi žarki posvetili na blede obraz mladeniča, oblitega z krvjo, ki je ležal poleg drugih na travi med razvalinami ponosnega gradu grofa Godorovskega. —

Bil je Aleksij.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter! Ta nar preh buhlo-ni za on-zihitskarto, k sa m ja pu-zabil iz Maj-londa pu-slat! Kokr sm jm že unkat pisu, dau

žinar pa ni kak mlad fant, marveč on je bogat mož, sicer samec, star 36 let. To je gola resnica. Gospoda »Narodova«, na dan z vašimi pričami! Za vaš dokaz zastavim vam naprej svojo klerikalno bisago z vso vsebino. Požurite se, pridite ponjo! — Na Vrhnikih, 20. sept. 1906. Lovro Gantar, župnik in dekan.

Ildrijske novice.

i Kedo ima pravico nastavljanje začasne učitelje in suplente na naši realki? Začetkom je to oskrboval občinski odbor. Ko pa se niso več zanesli na njega in je bila v III. razredu naša stranka, ter nevarnost da bi pri nevarno- zločih liberalnih odbornikov ne prišli katerikoli naši do večine v seji, so sklenili naj tudi pri nas, kakor na drugih srednjih šolah nastavlja ravnatelj nestalne učitelje. Sedaj pa so jo zopet predsedali. Pri zadnji seji je bila vključena »parlamentarnemu delovanju« občinškega novega zastopa precejšnja struja za druge kandidate, morda celo ravnatelj sam, zato je pa kar občinski odbor v tajni seji nastavljal suplenta. Ali jim je gospod ravnatelj je igračka, ki se danes na rokah pestuje in jutri odloži?

»Narod« je omenil, da bode novi zastop parlamentarno postopal. Radovedni smo bili kak novi parlament bode to. Poprašali smo pri liberalnih odbornikih in odlični član se je izrazil o novi dobi: Kar prej se po domače dogovore in po dogovoru pri javni seji sklepajo. Če kdo zahteva pri oddajanju služb, naj se prečitajo spričevala in kvalifikacije kompetentov, se kaj takega v našem parlamentu ne izvrši, temveč tem skušenim parlamentarcem zadostuje potrdilo iz mladih ust: Jaz ga poznam, sem zadovoljen z njim — to je vse mesto izpričeval — in prosilci z izpiti obhajajo pogorišča, ko dobi mesto mož brez vsakih izkušenj in kvalifikacij izpitov.

i Zoper realko rujejo, nam bodo zaklicali, ko pojasnimo ali zavračamo liberalne namene pri našem zavodu. Tako v »Narodu« znani naš dopisnik zahteva, naj se pri realcih opusti nedeljska maša in govor. Ne vemo, kaj bodo rekli starši, ki imajo sinove na našem zavodu, če zvedo, kaj liberalna inteligenca namerava. Njih ogromna večina bode gotovo temu ugovarjala. Sicer pa o tem imajo sklepati višje šolske oblasti in § 2 šolskih postav tirja versko pravno vzgojo tudi na realki. Kaka pa bode verska vzgoja, ko jo bode po svoje prikrojil »Narodov« dopisnik? S tem kajete kake namene imate z realko in s tem ji tudi kradete veljavo pri starših, ki se bodo pač prej premislili, preden bodo izročali svoje sinove v take namene. Kedo ruje zoper realko?

i Juristi v občinskem zastopu. Pred volitvami se je povdarjalo, da mora priti kak jurist v občinski zastop, da ne bode kake bla- maže pri sklepih. Volili so kar dva, vse kar je bilo takrat v Ildriju z juridičnimi studijami. Sedaj se pa ne pozna prav nič tega vpliva, ker morajo kar čez noč preminjati svoje sklepe na višje ukaze. No, pa o tem bomo še več govorili.

i Kaj je z nedeljskim počitkom? Zadnje nedeljo so se na naši realki vršili vsprejemni izpiti. Po vseh uradih je že vpeljan nedeljski počitek, tudi v nobenem izvedenju kake srednje šole ni bilo čitavi o nedeljskih izpiti. Povsod je bilo prestavljeno na ponedeljek. V Ildriju smo skoraj jube prekosili. Znano je, da se na soboto judom niti pismene naloge ne dajo, ker noben jud ne prime tak dan za pero. Pri nas pa, ko so vsi učenci rimskokatoliške veroizpovedi, mora pa nedelja za to biti. In potem naj mi delamo zoper ugled realke!

i Mesto ob nedeljah h krščanskemu nauku, bi se rajši doma pisati učil. Ta duhoviti dvotip je napravil pretečeno nedeljo naš gos- pod notar kmetu, ki je bolj počasi začrtaval svoje ime na neko notarsko listino. Mož na to ni nič odgovoril, ker je bil še v notarski pi- sarni, tedaj pod oblastjo imenitnega gospoda. A na tihem si je mislil: Toliko pisati že še

znam, da shajam za svojo potrebo, a ako bi ti moral prijeti za kmetiško orodje, bi bil še veliko bolj neokreten, kakor jaz s peresom. Sicer pa bolje storiš, ako take svete daješ svojim sovrstnikom. Saj se marsikateri tako podpiše, da nobeden brati ne more. S takimi dvotipi si naš notar ne bo pridobil klijentov. **i Naš župan** je včasih v tako neprijetnem položaju, da se nam prav smili. Pri sejah daje na glasovanje predloge svojih liberalnih kolegov, ter jih razglasi za sprejete. Zakotno pa se hodi opravičevati, da je nedolžen in ako bi bilo po njegovem, bi se tako strogo ne ukrenilo.

i Pod novim šolskim odsekom si realni učitelji in suplenti ne bodo kupovali avtomobilov. Nekemu učitelju, ki je do sedaj štiri ure več, kakor mu jih je predpisanih, učil, so dodali še dve uri na vrh, ker se je otvoril šesti razred. A pove se mu, da zato ne bode postavno honoriran, in še lanske štiri nadure so mu črtali. Ker ima šolsko leto 40 tednov, bi dotični učitelj moral 240 ur protipostavno zastopni podučevati. Naš gosp. predsednik šolskega odseka si je po enem konkurzu že omislil avtomobil, ko realni profesor nikoli ne bode tako srečen. Gospod notar gotovo ni delal v imenovanen namen 40 ur, tu naj bi pa 240 ur brez vsake nagrade proti predpisom podučeval realni učitelj. Ako se že hoče tako štediti, naj bi se raje postavnim potom varčevalo. V lanskem izveščju naše realke beremo, da je učitelj podučeval le 16 ur, a je bil postavno zavezan na 24 ur in vendar so mu celo plačo, kakor da bi 24 ur se na teden trudil, dajali. Seve da ima dotični svojo »žlahto« v mestnem odboru, a prizadeti učitelj nima nobenega na svoji strani, katerega bi se bal. Sicer bomo tudi o tem še govorili.

Jeseniške novice.

i Občinska seja dne 18. t. m. je bila zelo burna. Župan je poročal o socialnem odseku in se opravičeval, da je ustavil njegovo delovanje, ker se je vložila pritožba zoper socialni odsek in imajo pritožbe zoper odborove sklepe odložitveno moč. Zanimivo je bilo pri tem poročilu opravičenje, zakaj ni sklical seje, kakor je zahtevalo zadostno število odbornikov. Rekel je, da mu nima nihče predpisovati časa, do katerega naj skliče seje, sicer pa je nekaj odbornikov preklicalo svoje podpise, da ni bila več tretjina odbornikov na zahtevi po seji podpisana. Ti odborniki, ki so svoj podpis preklicali, niso bili možje Slov. Li. Stranke, torej bili so le liberalni odborniki.

i Odgovoril je županu odbornik Zabukovec, ker odgovor pojasnjuje v nekaterih važnih točkah občinski red in more zanimati širše občinstvo, objavljamo ta odgovor v celoti: »Pred vsem konstatiram, da g. župan ni pravilno postopal, ker je na pritožbo g. Pongratza zoper socialni odsek ustavil postopanje socialnega odseka ter se je proti njemu tako obnašal, kakor bi ga sploh ne bilo. Ni namreč hotel razglasiti sklepa soc. odseka glede pregledovanja stanovanj, niti ni dal na dnevni red današnje seje poročila socialnega odseka, kakor je ta zahteval. Tako samovoljno postopanje županovo se mora grajati. Zakaj županova dolžnost je, po § 54 o. r. odborove, po zakonu narejene sklepe izvrševati. Odbor pa je v seji dne 16. avgusta zakonito volil socialni odsek. Občinski odbor je postavil socialni odsek, da v njegovem imenu izvršuje nalogo glede socialnih zadev v občini, nalogo in dolžnost, katero ima odbor po § 40. o. r. Ker je to avtonomna pravica občine, moral bi župan v prvi vrsti gledati na to, da se ta avtonomnost ne krati od nikogar, ne pa da bi še podpiral take, ki hočejo občini avtonomnost krati. Lepo bi bilo to, da bi si občina pustila vzeti kar tako še teh malo pravic, kar jih ima, in bi ponižno še izpraševala koga, ali se sme poslužiti svojih pravic. Zoper odseke, ki jih voli odbor po § 40. o. r. se sploh ne more

vložiti nobena pritožba in če se vložijo, se ne sme upoštevati. Pritožba se mora vložiti le zoper take sklepe odbora, oziroma kakega odseka, ki so nepostavni. Dosedaj je socialni odsek oziroma odbor sam že 16. avgusta sklenil, naj se pregledajo delavska stanovanja, ali odgovarjajo higijeničnim predpisom. Zoper ta sklep bi se smel kdo pritožiti, če je nepostaven, pa le tedaj, ko bi ta sklep bil razglašen kakor govori § 91 o. r. Tega sklepa pa g. župan še razglasiti ni hotel, torej se sploh ni mogla pritožba zoper njega vložiti. Pravico to storiti bi imel g. župan le v slučaju, ko bi ta sklep bil protizakonit. Toda ta sklep ni protizakonit, marveč popolnoma v smislu drž. zakona z dne 30. aprila 1870 § 3, ki pravi, da ima občina pravico in dolžnost v lastnem področju izvrševati sanitetno policijske predpise tudi glede stanovanj. In okrogli zdrav- nikar, ki je tudi naš g. župan, morajo po navodilu okr. zdr. iz l. 1889 § 9. še izrečno paziti, da obč. zastopi izvršujejo ta § 3. državne po- stave iz l. 1870 zlasti glede stanovanj ali loka- litet, v katerih več ljudi skupaj biva. Zlasti pa je graje vredno, kako je g. župan zoper socialni odsek postopal v dopisu na tega z dne 2. sept. 1906 št. 4621. Rekel sem že, da je vsaka pritožba zoper odseke po § 40. o. r. — neutemeljena in se mora zavrniti, ali se je ne sme upoštevati, torej ne more nobena pritožba poslovanja odsekov ustaviti, razven, ako odsek ni bil voljen pravilno, to je, ako posamezni odborniki odseka niso bili izvoljeni z nadpolovično večino najmanj dvetretjinske večine odbornikov. Kakor ste sami pričali, pa je bil socialni odsek pravilno izvoljen. Tudi to je pravilno, da se pokličejo neodborniki v socialni odsek, ker § 40. izrečno to pravi. A ne glede na vse to, mora se nastop g. žu- pana grajati osobito zato, ker trdi, da bi bilo protizakonito vmešavanje v delovanje župan- stva, ako bi se ga interpeliralo, zakaj ne izvrši, kar ga je prosil socialni odsek. Inter- pelacijo glede poslovanja županovega smatra za strahovalni upliv na župana. Občinski od- bor mora tako umesavnega odločno kot na- pačno zavrniti, zakaj: občinski odbor ima pra- vico in dolžnost sam ali pa po odsekih (§ 40.) paziti na opravila občinskega starešinstva, ki ima dolžnost odborove sklepe (§ 49) izvrševati in župan je za dela svoje službe občini odgo- voren (§ 60). Nakakor ni torej protizakonito vmešavanje v županovo delovanje, ako soci- jalni odsek zahteva, da se njegov sklep izvrši, in mu obeta interpelacijo, če ga ne izvrši, ker to pravico ima, celo dolžan je župana interpe- lirati, če ni izvršil sklepa. Po večji pravici bi se smelo imenovati županovo postopanje nasproti odbornikom protizakonito, če bi g. župan strahovalno na ta način hotel uploviti, da se ne bi odborniki upali interpelirati ga glede njegovega poslovanja. Sicer pa, če se že govori o protizakonitosti, moram imenovati protizakonito postopanje g. župana v tem, da je pri zadnji seji dne 16. avgusta pustil glosa- vati glede oprostivne naloženih glob odbor- nikom, ki bi jih morali plačati, torej v lastni zadevi, kar § 43. prepoveduje. Protizakonito je tudi bilo, da je on takrat vodil sejo, ker je bil tudi sam prizadet, moral bi bil predsedstvo izročiti l. svetovalcu. Toliko sem si štel kot občinski odbornik v dolžnost povedati brez vsakega namena koga žaliti. — Rekel sem, da občine imajo že tako malo pravic, nikar ne pustimo, da bi se jim vzele še te pravice, kar jih imajo. Predlagal sem zadnjič soc. odsek, da bi pomagal obč. odboru izvrševati soci- jalne dolžnosti, ki jih ima v občini. Pojasnil sem že zadnjič, da ima jeseniška občina te dolžnosti zlasti vsled tega, ker je večina pre- bivalcev v občini delavskega stanu. Ker je tovarniško ravnanje zavzelo neko sovra- žno stališče nasproti soc. odseku, moram tu povedati, da socialni odsek ni zato, da bi to- varni delal kakšno krivico. Priznam, in vsi moramo priznati, da je tovarna važen faktor v občini in vir mnogih dohodkov za občino in posameznika. Zato želimo, da bi tovarna dobro uspevala, želimo in privoščim ji vse, kar ji gre

po človeški in božji postavi. Toda vsakdo in tudi tovarna mora priznati, da more tovarna priti do blagostanja le s pomočjo delavcev, in da je tudi delavstvo mogočen faktor v občini, brez katerega tovarnar ne more obstati in bi občina ne imela teh dohodkov, kakršne ima sedaj. Vsled tega mora občina vpoštevati ne le tovarno, ampak tudi delavstvo. Občina mora gledati ne le, da bo zadovoljna tovarna, ampak tudi delavstvo. In ker je delavec na- sproti tovarni mnogokrat sam zase brez moči, mora občina gledati, da delavec dobi od to- varne to, kar mu gre po božji in človeški po- stavi, da se delavcu ne dela krivica. Občina mora biti neka posredovalka med tovarno in delavstvom. V ta namen je socialni odsek še posebno potreben, in kdor dela zoper njega, ga ne morem imenovati prijatelja delavstva. Delavec ima pravico do obstanka, in ker je dal tovarni svojo moč in postavlja v nevarnost svoje življenje, mora mu tovarna dati, česar potrebuje za svoj obstanek. Če sama ne stori, kar je dolžna, da bi delavci mogli pošteno pre- živeti sebe in družino, ohraniti si zdravje in življenje, dolžna je občina zavzeti se zanje. Naj tovarnar nikar ne bo zato užaljen, češ, se- daj nas bo pa še občina nadzorovala. Nadzor- stvo je potrebno povsod. Nadzorovati mora tudi občina vse, kar se godi v občini in gledati, da se ne dela nikomur krivica. Omenjam da- nes samo socialno dolžnost, ki jo ima občina po ubožni post. z dne 28. avg. 1880, d. z. št. 5, § 40. Naj se torej tovarna nikar ne jezi, če bo občina izpolnjevala svoje dolžnosti. Da pa jih bo mogla, zato je postavila socialni odsek, ki se bo pridno bavil s socialnimi razmerami v občini. Zato kličem, kdor ni sovražnik delav- stva in revežev, naj nikar ne nasprotuje so- cialnemu odseku!

Srdita debata. Odborniku Zabukovcu je odgovarjal odbornik Peter Rozman, ki se mu je poznalo, kako hoče vzbuditi mnenje, kakor da je socialni odsek naperjen v škodo delav- cev, ki imajo svoje hiše. Rekel je, da bi se morali delavci izgnati iz mnogih stanovanj, ako bi se izvršilo pregledovanje. Zanimiva je pa še posebno njegova trditev: »Delavec gre stanovat tudi v svinjak, ako treba, če boljšega stanovanja ni. Iz tega bi morali izvajati, da naj delavci stanujejo v svinjarih, če ni drugih primernih stanovanj. Odbornik Zabukovec je odločno zavrnil Rozmanovo trditev, kakor da bi socialni odsek imel delavce izganjati iz njih sedanjih stanovanj in pojasnil, da ima socialni odsek namen, sploh socialno delovati. Pregle- dovanje stanovanj je le ena točka socialne na- loge občine in ima namen dobiti statistične po- datke o stanovanjih, da bi se tako dobila neka podlaga, kaj naj bi se ukrenilo, da bi se dobilo zadosti primernih stanovanj. Jasno se vidi, kam meri tolmačenje Rozmana Petra glede so- cialnega odseka in pregledovanja stanovanj.

Odbornik Pongratz, tovarniški uradnik, se je pa celo tako daleč spozabil, da je očital Za- bukovcu, da dela sedaj tako za delavstvo radi prihodnjih volitev v državni zbor. Nastal je hrupen ugovor in župan je vsled tega napada g. Pongratza grajal in mu ni pustil o tem da- lie govoriti. Župan sam je skušal svoje ravnaj- nje kot opravičeno dokazati, ter se je povzpel do trditve, da županu nima nihče nič ukazo- vati ali ga v kaki reči interpelirati, in če ga, ni dolžan odgovoriti. Odbornik Zabukovec je s paragrafi dokazoval, da ima odbor pravico županu ukazovati in župan mora izvršiti, kar odbor sklene. In § 90 nalaga odboru pravico in dolžnost župana in svetovalce nadzorovati, če so izvršili odborove sklepe. Ako jih ne iz- vrši, mora vendar odbor župana vprašati, za- kaj jih ni izvršil. Hrup je nastal, ko je župan odborniku Čebulju vzel besedo, še predno je svojo misel povedal, in malo je manjkalo, da odborniki S. L. S. seje niso zapustili. Mnenja pa so tega, da, kadar bo še župan tako abso- lutno nastopal in kričal nad njimi, odstranili se bodo od seje. Debate o socialnem odseku sta se udeležila od tovarniške stranke Pongratz in Rozman, proti, od liberalne nihče niti za niti

sm mojmo bike tist »Sluvensk Narud«, k sm dubiu kumarce u nem zavite, za ubliznt. Jest sm mislu, de mu tu vnder na more škodvat, k je močne nature; pa sm se zmotu. Kumi je ene dvakrat putegnu iz sojmo jezikan pu pu- piri, je prec začeu tku žalastn gledat, ket za- buđen vou. Jest sm hitr pupir udmeknou, k sm vidu, de mu na tauba in sm ga nesu u Cesarsk gasbn. Če sm iz nim kej rib zagiftu, jest na morm pumagat, nej pa enkat drukat u take cajtnge kumarce na zavijaja. K sm pršou nazaj u štala, je pa moj bk že kar noru in brcu iz ta- cam nauku, de se skori bliz nism upu. K sm tu vidu, m je začel že žou ratvat, de nism unkat iz Paulinam kepčija naredu, b saj na mou zdej freta iz nim. Pa kar je, tu je. Zdej m ni družga kazal, kokr bika h kašnmu živinskmu dohtarj pelat, de ga spet pucajta. In tku sm tud sturu. Ta nar preh sm mu nuge djav na štrike, de ni mogu zbezlat, pol sma ja pa mahnila preke Iblan. K sma pršla ke du Preširnuve štatve, m pade u glava, de b blu preneumn, de b tlela iz bounmu bikam pu mest ukul lazu in dohtarja iskou, k je bl pametn, de preh doh- tarja pušsem, pol šele sojga bika ke trans- purteram; zatu sm ga tou prvezat ke za Pre- širnovne rante, sam pa jt ta cajt kakšnga pr- pravnga dohtarja iskat. Kumi pa prvežem bika za tiste ranto, t že prleti en pulcaj, me zgrab za kravatic in me če lifrat na rotouž, de b tam

zavle sojga bika udgovar dajau. K se men tu na nubena viža n dupadl, zatu sm prašu pul- caja, zakaj me tlela mrcvar, k mu nism nč na- redu, moj bk pa tud ne. »Kua, nč naredu! Ki se pa upaš tlela na ta ugraja, k sa ja iz taka muija zdej na nou pustavl, bika prvezvat. Mi- slš, de sa tu zate in za tojga bika naredl? Tu sa naredl za cir!« je upou name pulcaj.

»Če je pa tku, gspud pulcaj, nej pa nekar na zamerja, de sm tku narodn. Jest sm mislu, de sa zanalaš te rante sm pustavl, de človk lohka kakšna žvau h nm prveže, če ma kej u aputek tle zraun al pa pr bajsn bolf za upraut, ke žvina vnder na more ulačt iz saba u apu- teka al pa uštarija!«

»Fant, če s res tku naumn, de s mislu, de sa ta ugraja naredl za žvina prvezvat, t za dons udpstim; ampak tu s zamerki enkat za useli, de je ta ugraja za cir, de kušta ta ugraja taužente in taužente, če je prou kumesjon na ush plateh šparu.«

»Gspud pulcaj, nej me na nekar tku na- graužen na farbaja! Te rante sa ja iz gasroru narjene.«

»Maš prou! Iz gasroru sa že narjene, am- pak ti morš pumisl, kulk je mogu kumesjon cajta ofrat, de je tku prpraune gasroru ufermu. Kumesjon je ubletu use iblanske tantlarje, de b kej prpravnga najdu. Kulk je tu cajta in muje kušta. Nazadne sa ih h sreč najdl na rotuž

pud streha. Kokr veš, pa kumesjoni gnar ku- štaja! Če uzamema pr en glih kumesjon za Preširnuva štatva. Puglej u tem kumesjon je mogu bt ta nar preh edn, k se na kamn zastop, en druh k se zastop na želez, pol je mogu bt zravn en pulberar, de je puvedu, če je Preširn prou frezeran in tku naprej. In tu use kušta. K sa pa tli šparat kulkr se je dal, pa nisa u ku- mesjon nubene mojškre pukical, de b puve- dala, če je ud Muze gvant prou narjen, zatu je pa zdej tku, de ni za nekamr!«

»Jei hata! Kdu b s tu mislu! Jest kar na morm tega vrjet!«

»Kaj b na vrjet! Pa puglej, kulk leberalce te pulitičn shodi kuštaja, k jih prreajja. Puglej, kulk ih kušta shod na Vrhnik, k sa mogl za use vožna ke in nazaj plačat in na Vrhnik ih še vn držat, pa use skp ni nč zalegl, še tulk ne ne kukr če b juda u pekou vrgu!«

»Tu ša s leberalci sami uržah, de pou- sod tku skus padeja! Zakaj pa pušilaja ukul glih dohtar Kama, k nker nč na zaleže!«

»Ti nč na veš, Pepe! Ti s glih tku zabiti ket toj bk! Misliš, de je doktor Taučar dohtar Kama kar ke u en dan gor uzeu za formajstra? Nkar tega na misl! Dohtar Taučar je ta nar preh puvabu na prifnga use ta bulš leberalce, kokr je ficepurgrmajstr Zanck, Preduviču hlapci, dohtar Kam in tku naprej. U »Narodn- mu dome« sa mel pa prifnga!«

»Kakšna prifnga? A sa se skušal, ker bulš guvari?«

»Na bod na sitn! Kua pa je treba znat gu- vort? Kar maja na takmo shode za guvort, tu dubeja že use preh u »Slovensko Narode« nadrukan. Prifnga sa mel samu zavle tega, kdu zna bl hitr tečt!«

»Tu je pa dohtar Taučar spet enkat ena pametna pugnrtu! Sej jest zmeri praum, de dohtar Taučar ni na pržgan žup u Iblana pr- plavu, ampak de ih ma za ušesm, kokr mal ker!«

»Le putrp Pepe, de t use dupuvem! Kokr sm reku: u »Narodnm dome« sa mel tista prif- nga in dohtar Taučar je prifnga regiru. Ta nar preh sa se pustavl usi u ena vrsta, pol sa mogl pa na dohtar Taučariju cahn zletet ukul vrta. Ker u ta nar preh trikrat ukul vrta prteku, tist u pa na leberaln h shodh fana nosu!«

»Ta je pa pametna!«

»Nkar me na mot! Pust me, de t puvem, kuku je prifnga vn izpadla! Viš, ficepurgrmaj- str Zanck je kumi deset šritu zletu, pa se je pud ena miza zvalu; Boltatu Pepe je prletu enkat naukul in je biu ta peru; k se je pa pre- več zanašu na soje nuge, s je pa hitr ena kru- gleca pera prvošu in predn ga je spiu, sa ga pa ta druh prehetel. Tku sa pol letel sam še Pre- duviču hlapci, pa dohtar Kam. K sa pa mel Pre- duviču hlapci pretežke škornje, ih je pa hmal

proti. Odbornik Fabinc je predlagal konec debate. Predlog je bil sprejet in glasoval je zanj tudi odbornik Zabukovec, ker je bil že vse povedal, kar je hotel.

Sleparije pri razprodaji cerkvenih posesti.

Razprodaja cerkvenih posesti na Francoskem je sploh zelo slabo vspela. Že pri osvajanju je vsak gledal najprej na svoj žep potem šele na državo. Eden od tistih ki so imeli ukaz vlomiti v samostan Ploermel, je zahteval 3165 frankov nagrade zato, ker je razbil par ključavnic. To so grofovske plače! Drugič pa je bilo z razprodajo precej žalostno. Velikansko posestvo »Grande Charirence« je bilo cenjeno na 10,607.000 frankov in je plačevalo letno davka 270.000 frankov. Na licitaciji je dobila država za vse skupaj 629.000 fr. Samostan sester sv. Avgušlina, znan po mnogostevilnih umetniških spomenikih, je bil cenjen 2,802.500 fr. in prodan za 1,680.050 fr. Še slabše pa so se prodajala razna druga posestva. Dominikanski samostan v Lille so cenili 1,155.000 fr. a prodali za 275.000 fr. Poslopje šolskih bratov v Beauvaisu, cenjeno 1,136.000 fr., so prodali za 100.000 fr. V Rennesu in Redonu sta bila cenjena dva zavoda na 1,145.000 fr. in pripadajoče pritekline 1,450.000 fr. Vse skupaj so prodali za 200.050 fr. Penzionat dominikancev v Mareresu, cenjen na 360.000 fr. in poleg tega pritekline 300.000 fr., je vrgel na razprodaji 8000 fr. Francoski list »Korrespondent« prinaša 11 strani takih kupčij Ti »svobodomiselnici« pač povsod gledajo le na svoje žepe in ne na ljudsko korist!

ODSEK ZA VOLILNO PREOSNOVO.

Tudi v včerajšnji seji odseka za volilno preosnovo je preobračal dr. Tavčar svoje nerodne kozolce in delal malo obstrukcijo, za kar mu pa manjka duha pa tudi zmožnosti. Pri posvetovanju o § 13, glede volilnih reklamacij je zahteval, naj se odsek še enkrat posvetoje o § 7, ki določa, da gažisti v nobenem činovnem razredu razven tehničnega pomožnega osebja nimajo ne aktivne ne pasivne volilne pravice. Dr. Vogler predlaga, naj bi bil obvešen o izidu reklamacij ne le, ki reklamira, marveč tudi oni, ki je prizadet po reklamaciji. Posl. Kaiser sodi, da če zahteva tretja oseba, naj se kdo vpiše v volilni imenik, bi bilo težavno, da dobi v § 13 označene listine. Mogoče je tudi, da uveljavijo volilno dolžnost in po tej bi bilo več oseb, ki bi delale iz raznih razlogov, da ne pridejo v volilni imenik. Reklamacije se morajo omogočiti tudi tretjim osebam. Minister za notranje stvari Bienerth omenja, da so po zakonu reklamacije vedno proste kolka. Nasprotuje Voglerjevemu predlogu in pravi, da Kaiserjevemu predlogu ne more zanikati gotove upravičenosti. A ker volilne dolžnosti niso sprejeli v vladni zakonski načrt, se vlada tudi ni ozirala na posledice volilne dolžnosti in smatra volilno pravico za tako, ki se je poslužil, kdor se je hoče. Drugačne bi bile seveda razmere, ako bi uvedli volilno dolžnost. A ker se še ne ve, kako stališče zavzema odsek glede volilne dolžnosti, se mora prepustiti odseku, da sklepa o zadevi. Pri sklepanju odobri odsek § 13 z izpremembami, ki so jih nasvetovali Vogler, Kaiser in Adler, odklonili so pa dr. Tavčarjev predlog. Odsek prične razpravo o § 14, ki obsega določila o legitimacijah in se odobri po vladni predlogi. Odsek nato odobri po vladnem predlogu § 15, ki obsega določila o glasovnicah. Izpremenjevalna predloga dr. Tavčarja in Steinerja odsek odkloni. Odsek nato odobri še § 16 z neznatnimi izpremembami. Dela v odseku za volilno preosnovo precej naglo napredujejo kljub dr. Tavčarjevim klovnskimi skokom. Zakonski načrt o volilnem redu za državni zbor obsega 40 točk.

Poljaki so sklenili, da hočejo nastopiti za obrambo volilnih okrožij po dvotretjinski ve-

dohtar Kam, k je mou čist lohke šefletne in sa bli še te na pudplath votl, prehitu in je ta peru prletu na cl in tku je dohtar Taučar zbrau dohtar Kama za firarja leberalne shodu. De je bla taka priŋga čist pametna, m more usak prou dat. Kam b pa pršli leberalni na sojh shodeh, če b tku letat ne zna!?! Tu b šla že zdauni usa leberalna stranka cegrn! Tku ia pa le useli u praumo cajt udcedeja!«

«Škoda, de jest ud te priŋge nism nč vedu! Če b jest tu vedu, b moiga bika h priŋg pusluh in vem, de b on ta nar bl hitr teku in b tku lohka ratu leberaln firar!«

»Pejd na pejd! Kaj misliš, de glih toj bk kej bl hitr leti, kokr sa te?! Le veseu bod, de se nis iz sojmo bikam plamiru, ke dohtar Kama b prou gvišn na djau u žakl!«

»Tist maja pa tuđ prou, gespuđ pulcaj! Astn, buhloni, de sa m štrafnga udpustl, k sm sojga bika h Preširnum rantam prvezu; uva že še tu purajalta.«

Tku sma se puguvurla s pulcajam, pol sm pa tou iz sojmo bikam, k je ta cajt skori na pu konc uzeu, it naprej dohtarja iskat. Kumi pa nardeva par šritu naprej, t pa glih prnese ena ženica ena flaša švedskih želodčnih kaple in k je moj bk tista flaša zagledu, mu je pa udlegl u želodce kukr de b udreru in tku sm se iz bikam ubrnu nazaj in sma ia mahnila preke dum.

Buh jh ubvar!

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

čini. Kršč. soc. so pa že sklenili, da nastopijo proti pluralitetnemu načinu volitev. V nemški ljudski in v nemški napredni stranki hočejo dati prosto roko, da se izjavijo poslanci kakor hočejo.

DRUGO ZBOROVANJE ZASTOPNIKOV AVSTRIJSKE KATOLIŠKE ORGANIZACIJE

se je vršilo te dni na Dunaju. Obisk je bil vsekakor velik. Število škofij, ki bi bile ostale iz raznih vzrokov nezastopane, je zelo majhno. Posvetovanja sama so bila strogo zaupna in so ostali tako sklepi večinoma tajni. Javnosti so namenjeni načrti ravnatelja bogoslovja Kemetterja o ženski organizaciji in o Avgušlina pl. Galen o tesnejši zvezi posameznih društev sv. Bonifacija v Avstriji. O ženski organizaciji je podal Kemetter sledečo resolucijo: »Splošna ženska organizacija tvori del na petem splošnem katoliškem shodu osnovane nepolitične katoliške organizacije in je pod vodstvom na tem shodu odbranega centralnega komiteja. Centralni komitej osnuje državni ženski odbor in odpošlje vanj svoje zastopnike. Istotako imenuje državni ženski odbor svoje zastopnike, ki prisostvujejo posvetovanju centralnega odbora, kadar se rešuje ženska vprašanja. Istotako je organizacija med deželnimi odbori in državnim odborom. Manjša ženska društva snujejo dušni pastirji, ki imajo potrebno dovoljenje od škofa. Za osnovanje te ženske organizacije je postavljen provizoričen ženski odbor, kateremu pripadajo tudi člani centralnega odbora.« — O. Galen je pozval vse katolike na resno delo proti odpadnikom, ki hočejo zastopiti zlasti mladino in jo potegniti za sabo. Pozdravlja nato tople delovanje društev sv. Bonifacija, ki so se pod zaščito katoliške centralne organizacije na veliko korist tesneje združila. — Splošni avstrijski katoliški shod je določen na prihodnje leto 1907. V centralni odbor sta izvoljena na novo kanonik dr. Mlakar (lavantinska škofija) in kanonik Kachnik (olomuška nadškofija). Končno so omenjali tretji slovenski katoliški shod v Ljubljani in povdarjali njegovo ogromno udeležbo, in šesti nemško-češki katoliški shod v Hebu.

PREMEŠČENJE DALMATINSKEGA DEŽ. ZBORA?

Nekateri listi z rezervo poročajo, da bo dalmatinski deželni zbor premeščen v Spljet ali Šibenik.

ZADRUŽNA CENTRALNA BLAGAJNA.

Vlada namerava že v tem zasedanju predložiti zbornici zakonski načrt, po katerem se ustanovi »Zadružna osrednja blagajnica«. Načrt bo obsegal tudi za zavod potrebni kredit.

NAGODBENA POGAJANJA.

Ogrska vlada zavzema glede nagodbenih pogajanj sledeče stališče: Ogrska vlada hoče namesto pogodbe zvezo, ločitev vžitinskega davka, izplačila v gotovini in izplačevanje v gotovini, kakor tudi koncesij glede konverzacije ogrske rente. Stališče avstrijske vlade pa je: Ločitev carinskih dohodkov, kar pomenja za Ogrsko 10 milijonski večji izdatek, uvedbo carine med obema državnima polovicama, ureditev rentnega vprašanja in končno izločitev določil o sladkorni nakladi iz Szell-Körberjeve nagodbe.

»NEMCI UČITE SE ČEŠKI!«

Nemški ljudski svet na Češkem je izdal letak z napisom: »Nemci, učite se češki!« Letak navaja: Četrstoletna izkušnja nas je naučila, da je tudi nemška mladina dovolj narodno zavedna in ji ne škoduje v narodnem oziru, ako je zmožna češčine. Da priborimo nazaj izgubljeno polje in da imajo nemški uradniki zopet prosto progo na vseh poljih državne službe je potrebno, da zna nemški uradnik češko. Če imamo dovolj češčine zmožnih nemških sodnikov, nam tudi ni potreba, da trpimo češke uradnike v naši češki domovini in odprta so pota nemškim uradnikom do najvišje stopnje uradniške lestvice. Stvar združenih nemških ljudskih strank v državnem zboru bode, da skrbje za neokrajšane pravice nemških uradnikov. Češki uradniki so izpoderinili nemške uradnike le, ker znajo češko in nemško. Če znajo nemški uradniki oba jezika, so tudi med nami nepotrebni češki uradniki, ki tudi ne bodo več odvezemali mest Nemcem pri osrednjih uradih. Zato, Nemci učite se češki!

NAMENI SVOBODNE ŠOLE.

»Društvo svobodna šola« je priredila na Dunaju shod, ki so se ga udeležili večinoma socialni demokrati. Zato se je pa tudi zelo zabavljalo proti »boječemu« meščanstvu, ki ni prišlo na shod. Sicer so trdili lahkovernim kalinom dozda vedno, da društvo nima namena nasprotovati veri in da to prav dostojno demonstirajo, na shodu pa so prodajali poučne pamflete, kakor: Izpoved papeža Aleksandra, krščanstvo in socialna demokracija, pa ljudska šola ali farška šola? in kar je še takih lepih knjižic. Udeležence je navduševal dr. Ofner za svobodo vesti. Govoril je o boju proti konkordatu, katerega moč še ni odpravljena. Napadal je novi učni red, ki so ga izdali po njegovem mnenju v korist klerikalcev in ki se mora odpraviti kakor sploh vse verske vaje po šolah. Odkrite značaje hoče vzgojiti »Svobodna šola«, je klical, »in zato ni potrebna vera.« In s Schillerjem je bogokletno naglašal, da iz same vere on ne pripada nobeni veri. Schillerjevo vero brez veroizpovedanja hoče vcepiti »Svobodna šola«, k ponosu nasproti prestolu jih vzgojiti in odpraviti vsak konfesijski ponk iz šol. Dr. Ofner seveda nasproti katoliški molitvi v šoli. Mož s svojimi izvajanjem res dokazuje, kako krvavo je potrebno ravno verska šola. Originalnosti pa pač ne moremo odrekati zagriženemu brezvercu. Rekel je namreč, da uči katoliški krščanski nauk otroke, da zaničujejo drugoverce, ker spadajo v pekel in hudiču vsi, ki niso katolici. Kje se je dr. Ofner tega učil, pa ni po-

vedal, pač pa je rekel: »Svobodna šola« ne nasprotuje samo katoliški cerkvi, marveč nasprotuje vsaki konfesiji, vsaki religiji in kleriziju. Tudi protestantizem obsega to, kar imenujemo špiritizem, jezuitizem in ultramontanizem.« Mož je še povedal, da meščanstvo ne ščiti svobode, da je boječe in je prošil socialno demokracijo, naj pospešuje društvo »Svobodna šola«. Za njim je pa govoril socialnodemokratski učitelj Glöckel. Ponavljal je, kar je že prej povedal dr. Ofner, samo v tem se je razlikoval, da ni izbral izrazov, marveč jako duhovito rekel, da so vsi krščanski možje »stare žene v moških hlačah«, in pa, da je očenaš le hinavščina. Konec shoda je pa bil jako klavern. Neki Schmid je svaril pred posledicami in dvomil o uspehu, pa ga niso pustili govoriti. Vsenemec Kupker malone da ni bil tepen, ko je zahteval »Proč od Rima« in pa nemške šole. Končno so sklenili, naj odstrani vlada leta 1905 novi učni red. Kako se je pa počutil v tej družbi aristokratski dvorni svetnik baron Hock, ki je predsedoval shodu, nam ni znano.

CARINSKI SPOR S SRBIJO.

Na Dunaju se je vršilo 21. t. m. carinsko trgovinsko posvetovanje o stališču Srbije in naše države glede pogajanj o trgovinski pogodbi. Posvetovanje ni dejansko izpremenilo trgovinsko politično stališče naše države nasproti Srbiji.

MAROKO.

Poroča se nam, da je znani maroški glavar Raiguli zastrupljen in leži. Njegova rodbina trdi, da je zastrupljen po naročilu Magzena.

NOTRANJE POLITIČNI POLOŽAJ.

Delegacije nameravajo sklicati 25. novembra. Zastopstvo agrarcev je naprosilo ministrskega predsednika, naj vpliva, da reši zbornica še v tem zasedanju zakonski načrt o provenienci hmelja.

TEDENSKI IN NEDELJSKI POČITEK.

Na Francoskem imenujejo nedeljski počitek tedenski počitek. Seveda, klika, ki gospodari zdaj na Francoskem, se boji vsega, kar bi spominjalo na krščanske običaje. Zato so pa tudi sklenili v francoski zbornici, da uvedejo tedenski počitek za vse uslužbence. Delavci in uslužbeni so seveda zadovoljni, a zahtevajo tudi plačo na dan počitka. Zato je nastalo več stavk, ki še niso vse končane. Nasprotno so pa nezadovoljni delodajalci, ker morajo povečati osebje. Osobito gostilničarji so grozili 9. septembra, da zapro gostilne, pa ni bilo nič hudega. Tudi časopise je prizadelo, ker izhaja v Bruslju in v Parizu tudi ob nedeljah in ob ponedeljkih. Za katolice je važno, da je vkljub oficelnemu tedenskemu počitku uveden dejanski nedeljski počitek. Zdaj nimajo zakonito urejenega nedeljskega počitka le še v Italiji. A tudi v Italiji je že napovedal državni podtajnik trgovinskega ministva poslanec Sandrelli, da predloži Giolitti zbornici zakonski načrt o nedeljskem počitku v Italiji.

ANGLEŠKI ŠOLSKI ZAKON.

Angleški naučni minister Birrel hoče, da bi se namestu krščanskega nauka v šolah brala le neka mesta iz svetega pisma, ki bi bila všeč vsem sektam. Angleži sami se norčujejo, češ, da hoče vpeljati novo vero »Birreligion«. To vero je sprejela spodnja angleška zbornica v velikim odobravanjem. Z isto toliko vztrajnostjo pa se ji je ustavila zgornja zbornica. V tem boju so govorili razni dostojanstveniki, kakor nadškof Canterbury, vojvoda Norfolkski, vojvoda Devonshirski. Nadškof je povdarjal, koliko denarja je potrosila angleška cerkev za zidanje šol, pri čemur se je nanašala seveda na narodovo lojalnost. Angleška državna cerkev sama je dala v ta namen okrog 200.000 mark. In zdaj hočejo vpeljati zakon, ki bi te šole odstranil, njihov značaj predrugačil, čeprav so spoznavalci vere zanje toliko žrtvovali. Nadvojvoda Norfolk je govoril v imenu katolikov. Povdarjal je, da se ne gre samo za šolstvo, ampak tudi za vero cele države. Hvalil je hrabri odpor Ircev in omenjal tudi, da bo njihova hrabra opozicija v jesenskem zborovanju gotovo toliko dosegla, da ne bo niti en otrok z »birreligion« izgubil svoje vere. Končno je govoril vojvoda Devonshire. Rekel je, da je bil sprejet zakon v spodnji zbornici sicer z veliko večino, a se je vendar med posameznimi mnenji kazala velika razlika. Kaj pa pomaga taka šola, ki starišem naklada nalog poučevanja otrok v veri, ker šola ne bo več učila, ampak tam se bo samo čitalo! Sploh pa imajo stariši pravico, odrediti vzgojo svojih otrok, in ne vlada.

NEMCI PROTI REVOLUCIONARJEM.

Iz Rige iavljaio, da listi, ki izhajaio tamkaj v nemškem jeziku, prinašajo apel do mladine v Kurlandiji, naj se združi v obrambo pred revolucionarnimi bandami, ki jih vodi mednarodna soc. demokracija. Proglaš pravi, da je obramba domačega ognjišča med najsvetejšimi dolžnostmi. Vse da je pripravljeno za tako obrambo in na mladini je sedaj, da se gane.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA FRANCOSEKEM.

Apostoljska stolica je ekskomunicirala Henry de Houx, ker je poskušal vstanovljati nerske družbe. Ekskomunicirani bodo vsi katolici, ki bodo vstanovljali proti cerkvenim predpisom verske družbe. Dosedaj je priglasenih uradno sedem katoliških katoliških verskih družb. Umazana špekulacija teh »protikatoliških« vstanoviteliev ni izključena.

Štajerske novice.

»Čisti« niso več »čisti« ampak »Slovenska neodvisna stranka za Štajersko« so.

Kdor tega ne verjame, tistemu pokažemo organizacijska pravila, ki smo jih dobili takoj v roke, čeravno so bila namenjena samo zaupnikom, da jih preštudirajo do prihodnjega zborovanja, ki se vrši dne 26. t. m. pri »Jeleniu« v Celju. Opozarjamo pa zopet in zopet somišljenike, da je ta nova stranka samo podružnica kranjske liberalne. Misel, da se ta stranka osnuje je zrasla v »Slovenskem Narodu«, ta list jo je propagiral ter podpiral in še danes podpira nje delovanje. Ker so »Narodovci« sprevideli, da s svojo staro slabo firmo na Štajerskem ničesar ne opravijo, so se poslužili v dosego svojih namenov te nove stranke. Namen nove stranke je, — naj se glasi program tako ali tako, — boj zoper Slovensko Ljudsko Stranko in nje somišljenike. Na to opozarjati se nam zdi zato potrebno, ker se nam poroča, s kakšnimi lažmi se pristaše za novo stranko lovi. Prijatelj lista nam piše: »Farbajo, da si bo novi list njihov naročila polovica duhovščine, pa menim, da ne bo niti enega, ki bi se dal pitati od faliranih in eksštudentov, ter pomagal držati skledo, da bi razni steklihi vanjo pljuvali.« — Ko zaključujemo to svoje svarilo, moramo se obljaviti nam došla imena novih generalov; ti so: mesar Stelzer v Celju, neki Roblek menda iz Zalca in neki Ježovnik (?). Značilno je, da so pri stranki sami »Narodovci« pristaši; če bi se ti ljudje »Narodu« izneverili in poboljšali, bi jih »Narod« neusmiljeno napadal. Ker pa »Narod« molči in svoje predaje celo odpira novemu generalisimu Spindlerju, je edino pravi sklep, da se vrši vse sporazumno z »Narodovci«.

§ Iz Št. Jurja ob južni železnici se nam piše: Zadnji nedeljo, ob priliki vstanovitve »Kmetijske podružnice«, so naši kmetje zopet pokazali, da se zanimajo za gospodarska društva, ker se jih je zbralo tako lepo število. Imamo pa pri nas še tudi drugo gospodarsko društvo in to je c. kr. sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer, za katero pa le malo naših posestnikov ve, da obstoji. To pa izvira iz mlačnega delovanja tega društva. Naj se vendar enkrat gane zopet odbor tega društva, naj vabi posestnike k pristopu, naznani jim, kakšne dobrote vživajo društveniki (vsak ud tega društva dobi vsako leto dva cepljena drevesčka zastoni, druge, če jih še več rabi, pa po znižani ceni, dobi zastoni tudi cepiče, divjake ali pa po zelo znižani ceni itd.). Skliče naj večkrat v letu večja kmetijska zborovanja združena s poučnim predavanjem o sadjereji, oziroma o kmetijstvu sploh. Ob dobrih sadnih letih bi bilo jako umestno, ako bi društvo poskrbelo, da bi se sadje lažje razpečevalo. Tudi to društvo se naj poživlji in naj bode zopet tako delavno, kakor je bilo pred dobrimi 15. leti. O tem društvu se bo še govorilo. Zakaj so nam društva, če ne delujejo.

§ Iz Slov. Bistrice. Stigerjev konj s točo pobit. Naš okraj slovi ne samo zaradi divne lege, temveč tudi zavoljo jako dobrega vina, saj se tukaj prideluje kralj štajerskih vin in ima tudi imenitne dvorjane, kakor je Ritoznojci, Kovač, Višolan itd. A novejši čas je znan naš kraj po širokem svetu zavoljo učeno upeljanega streljanja proti toči, katero je naš župan in zadnji čas tudi dež. poslanec g. A. Stiger vpeljal, se za to veliko trudil in so se mnoga strelišča napravila, kakor v Stinjski gori in Višolah, kjer imajo trije Vošnjaki — Jožef, Hans in Mihael svoje vinograde razun mnogih drugih gospodov in tam je v okolišču kakih dveh ur kar 40 strelišč, kjer se ob času hude ure strelja drugo za drugim, — tako da pred menda 6 leti se je kar v treh dnevih 25., 26. in 27. majnika za 600 goldinarjev smodnika porabilo in biva tudi pri nas nalašč zato postavljen in plačan nadzornik streljanja. Ker skozi več let naš kraj ni imel toče, se je ta sreča streljanju pripoznala in gospod Stiger je dobil celo od našega cesarja dvojno in od laškega kralja eno odlikovanje, ter so ga v zadnjih letih mnogi imenitni vinogradniki obiskali in se od njega modrega streljanja učili, kakor celo nadzornik vinogradov ruskega carja v Kavkazu, drugi iz Laškega in Nemčije. Teh obiskov so bili vselej veseli izdelovalci strelnih dimnikov, koji so se z njim dobro plačali in so nekateri celo obogateli. Najučenejši profesorji, tehniki in visoki častniki, ki so menda pred 4 leti bili v Gradcu zbrani, da bi svojo razsodbo o uspehu povedali, katero ima streljanje proti toči, so očitno javili, da si ne upajo trditi, da bi to kaj pomagalo, a pri nas ukoreninjena nova vera — se je še ohranila. In glej, ko je 9. t. m. začelo grometi in bliskati, so se naše strelne postojanke hrabro držale in iz strelišč so streljali, da se je slišalo po treh okrajih, pa toča tega ni slišala, temuč kakor je potoklja Kebelj in Modrič, kjer nič ne streljajo, tako tudi Stinjsko goro in Višole, kjer je strelišče pri strelišču in prazno streljanje je za naš okraj vsakoletna toča in je samo želeti, da se to opusti. Stigerjeva zvezda je utonila, kar vsak moder človek spozna.

§ Hrastnik. Veselica, ki sta jo priredila odbor »Strelskega in kegljavskega kluba Hrastnik-Dol« in »Bralnega društva« na Dolu v prid družbi sv. Cirila in Metoda je vspela kar najbolje. 205 kron 71 vin. se je poslalo družbi, kar se menda po deželi redkokdaj pripeti. — Naši nemškutarji so začeli pobirati podpise za nemško šolo. Samoobsebi umevno dobili so jih precej, ker je uradništvo premogokopa »zastavilo« svoje moči. Da pa ne bodo s tem gospodom previsoko grebini zrastle, zato so se že storili primerni koraki, in ne brez vpeha. Najbolj glasni agitatorji, bi se radi poskrili, ker se bojijo gospodov na Dunaju. To naj si zapomnijo naši Nemci, da kdor bo v narodnem oziru iskal nekakega prepira ali ga delal, tisti bo brez usmiljenja občutil, kako se hodi s trebuhom za kruhom.

(Dalje v II. prilogi.)

š Slepjar. Bivši kaplan, sedaj odvetniški koncipient dr. Matej Ovsenjak v Gradcu, je spomladi inseriral, da išče kako stalno službo. Kmalu mu je pisal neki pisatelj dr. Hofmann ter mu ponudil preskribirano službo, da mu le takoj pošlje svoje dokumente. Dr. Osenjak je storil takoj, a ker je dr. Hofmann nato pisal še po večjo svoto denarja, je postal dr. Osenjak oprezen ter se je rajši sam peljal k Hofmannu, katerega pa ni nihče poznal. Kmalu na to pa je začel dobivati dr. Osenjak od raznih občin pozive, naj vrne posojila in podpore, ki so mu jih občine dale med potjo. Slepjar, ki mu je dr. Osenjak tako nepremišljeno poslal svoje dokumente, je namreč z njimi sleparil občine. Sedaj so tička prišli v Draždanah. Isti je 39 letni Edmund Scholc. Kakor poroča dr. Osenjak celjski »Domovini«, ni poslal Hofmann-Scholcu izvirnih listin, nego le prepise.

š Umrja je v Ptuj g. Katarina Ožgan roj. Pock, vdova po pokojnem notarju Ožganu. — V Rogatcu je umrl notarski kandidat g. Juro V i r a n t. Prej je bil odvetniški kandidat in je kot tak služboval dalj časa v Celju, v Ljubljani in v Kamniku. N. v. m. p.!

š Čez sedem let pride vse na dan. O zanimivi pravdi pred mariborskimi porotniki, o koji smo včeraj obširno poročali, se nam piše iz Maribora: V petek celi dan so bile zaslišane priče, katerih je povabljenih 45. Wieser vedno trdi svojo nedolžnost. Mnogo prič je tudi zaslišanih zaradi tega, da se dokaže, ali je res Wieser zavarovalnici naznanil večjo roško, kakor je bila v istini. Vendar se je pri svojem tajeju proti koncu zapletel v razna nasprosta. Posebno ne more dokazati od kod je imel toliko žganja, kakor je navedel, da je zgorelo. Stvar bo jutri (v soboto) zelo zanimiva. — Natančneje poročamo v prihodnji številki.

Koroške novice.

k Društvo »Drava«. To nedeljo, 23. septembra, se vrši ob pol 4. uri popoldne izvanredni občni zbor društva »Drava«, in sicer na Brnci v gostilni gospoda Pogliča. Obenem napravi beljaško omizje v Trstu to nedeljo izlet na Koroško in se vrši po občnem zboru prijateljski sestanek. Posetijo nas tudi rojaki iz Kranjske gore. Vabi se pri tej priliki brate iz Kranjske, da se udeležijo občnega zbora društva »Drava« in se pridružijo izletu Kranjskogorčanov.

k Laška trobojnica je plapolala predvčerajšnjim, 20. t. m., na poslopju laškega konzulata v Celovcu. Lahko so obhajali namreč obletnico, odkar je bil leta 1870 Rim zaseden od sardinskih čet.

k Drzen tat v podobi tiča. V župnišče v Reisach, zgornje Zilske doline, je hodil neki pernat tat v naravoslovni kabinet krast, kjer je posebno redke vrste žuželk pobral. Po zastalemu perju so spoznali, da hodi neki tič žuželke zobat. Da bi tatu prijeli, so pa okoli od sobe zaprli ter samo eno malo odprtino odprto pustili. In res je tat zopet priletel ter je pozabal nekaj redkih žuželk. Bila je taščica. Seveda so jo prepadli in preplašili, da ji ne bode nikdar več na misel prišlo, na iglice natakne žuželke krasti. Pozobala je na ta način okoli 150 hroščev redke vrste.

k Vreme se je izpreobrnilo ter, kakor kaže, bode še nekaj lepih jesenskih dni. Radi deževja so se že po zgornjem Koroškem bali, da bi povodenj nastala.

k Slučaj ali previdnost? K železniški nesreči med Porečami in Krivo vrbo pri Celovcu se nam poroča, da se je prigodilo več slučajev, kateri osvetljejejo, kako da so bile nekatere osebe pred pretečo nevarnostjo takorekoč svarjene. Neka celovška družina, katere je bila na letovišču ob Vrbskem jezeru, se je hotela peljati usodepolni večer nazaj v Celovec. Služkinja pa ni mogla nikakor najti svoj slamin. Gospod je bil že nevoljen ter je radi tega nad njo rentail. Seveda se je služkinja opravičevala in rekla, da je slamin za odhod pripravila in da ga zdaj ne more najti, ter je skoraj gotovo v kovčegu spravljena. Med tem ko so slamin zopet na vseh konceh začeli iskati, jo je pa vlak že proti Celovcu popihal. Presrečna je bila družina, ko je izvedela, da sta vlaka trčila vkup in da je le radi izgubljenega slamina bila te nesreče obvarovana. — Neki gospod je pa napravil izlet v Celovec. Med vožnjo je pa postal vkljub deževju tako žejen, da je na postaji stopil ven in šel pit pivo. Vlak je brez njega oddrdal, on je bil pa s tem nesreče obvarovan. — Neka mati se je peljala s hčerjo iz Beljaka v Celovec, da bi šli obleko za nevesto, njeno hčer, pomehit. V Porečah je materi nakrat na misel prišlo, da bi izstopile. Ker je mati le hotela na vsak način izstopiti, se je slednjič hčer udala in akoravno ne prav rada, sta obe izstopili. S tem sta bili obvarovani gotove nesreče. — Takih in enakih dogodbic se je še več pripetilo, samo še vse javnosti niso znane.

k Uporaba vodne moči Milštatskega jezera. Neka ameriška družba hoče uporabiti vodne moči »Milštatskega jezera« v industrijske namene. Po Koroškem nameravajo sploh porabiti vse vodne moči in ustanoviti električna podjetja. Po uporabi moči »Milštatskega jezera« upajo, da dobe moči za 40.000 konjskih sil.

Novolizumljeni zrakoplov — zračni torpedo.

Dunaj, 21. septembra. Iz Pariza prihaja danes naslednjo zanimivo poročilo: Inženir B o n d i v Bordeauxu je po 14letnem delu iznašel zrakoplov, katerega imenuje »Zračni tor-

pedo«. Na mestu navadnega balasta nosi zrakoplov razstreljive granate ter se vzdigne lahko 5000 metrov visoko. Zrakoplov se dá voditi in se lahko izkrca, kjer se vodniku poljubi ter ostane lahko v zraku več dni, ne da bi bil treba na novo napolnjevati ga z zrakom. Nosi ga hydrogenov plin. Zrakoplov je umišljen kot ofenzivno bojno orožje. Pri mirnem ozračju lahko preleti 50 km v uri.

Dnevne novice.

+ Cesar bolan? Naš cesar se je pripeljal včeraj ob pol 8. uri iz Isla v Penzing in se je takoj podal v Schönbrunn. V Schönbrunnu je bil pol ure pokonci, nakar se je podal takoj v posteljo. Cesarjevo zdravstveno stanje se ni v Islu zaradi slabega vremena nič izboljšalo in ima še katar. A kljub kataru cesar ne namerava opustiti svojih navad in zaslisi danes načelnika vojaške pisarne in pa načelnike dvornih uradov. Prihodnji teden se pa vrše običajne splošne audience.

+ Dr. Tavčar in naši župani. Neverjeten prizor se je pripetil v predvčerajšnji seji odseka za volilno reformo. Slovenski poslanci se je oglašil k besedi in je vpričo sovražnikov slovenskega ljudstva povdarjal, da slovenski župani niso sposobni izvrševati naloge, kojoj jim prisoja nov volilni red, češ, da so župani na Kranjskem bolj nevedni, bolj neumni, bolj nesposobni, nego župani drugod. Izvzel je samo ljubljanskega župana. Tudi je trdil, da mnogi župan pri nas niti brati niti pisati ne zna. Izkratka, poniževal in mazal je po svojih močeh naše župane pred zbranimi zastopniki vseh narodov in vseh dežel. Razume se, da so se navzoči sovražniki našega naroda zadovoljno smejali in da si je imenovan slovenski poslanec stekel posebno zadovoljnost vsenemškega gospoda Franko Steina. Kdo je bil ta slovenski poslanec? Kdo drugi, nego najnovejši član volilnega odseka — dr. Ivan Tavčar. Že večkrat je ta mož, ki je prava naša narodna nesreča, blatil naš narod, naše pošteno ljudstvo pred vso javnostjo v državnem zboru. Toda že dalje časa sem se je vendar nekoliko brzdal in misliti smo že, da se je v resnici poboljšal, da se je končno vendar ganila njegova vest, da se je vendar zavedel, da je najnevarnejši nasprotnik vseh naših narodnih zahtev, ako na tak način ponižuje naše ljudstvo pred svetom, da se je končno spomnil, da je sam izšel iz tega ljudstva, ki ga pred svetom tako grdi in zaničuje. Toda varali smo se. Sedaj se je zadril na nečuvnen način v naše župane, ki so cvet našega ljudstva, ki jih je svobodno volilo, ker jim zaupa. Kaj si mora svet misliti o naši deželi, ako njen lastni poslanec trdi, da so najboljši možje ljudstva tu neumni, nerodni, nesposobni za svoj poklic! Seve, ko je dr. Šusteršič liberalnega tovariša z odločnimi besedami zavrnil, povdarjujoč, da so naši župani politično zavedni, probujeni, vestni in v vsakem oziru kos svoji nalogi, samo da žalibog mnogokrat pri c. kr. oblastih — in pri deželni odboru, kjer ima referat dr. Tavčar sam, ne najdejo primerne in zadostne podpore in zaslombe, — se je dr. Tavčar začel po svoje opravičevati. Nad vse klaverno je bil prizor, ko je poslanec ljubljanskega mesta svoje žaljive besede omiljeval in nazaj jemal, češ, da mu je ta ali ona beseda le »ušla«, da ni hotel žaliti, da prizna, da je morebiti neumno govoril itd. Toda narodni nasprotniki si bodo zapomnili le razžaljenje, ki je poniževalno za naš narod, za našo deželo. Sklicevali se bodo na naš narod ponižujoče besede slovenskega poslanca, slovenskega središča. To je parlamentarno delo voditelja »narodno-napredne« stranke, — na tak način rešuje Slovence, na tak način hoče dokazovati, da se je slovensko ljudstvo prikašalo v svojih pravicah. Le nasprotniku daje orožje v roko. Slovenski župani pa si bodo gotovo zapomnili, kdo jih je poniževal in grdil pred svetom. Zapomnilo si bode to tudi vse slovensko ljudstvo, ki ne pušči žaliti svojih prosto izvoljenih županov! — Zares, čudnega poslanca ima Ljubljana. Ni mu podobnega v celem državnem zboru, zamaš iščete drugega poslanca, ki bi smatral za svojo nalogo, poniževati in grditi svoj lastni narod, svojo lastno ožjo domovino. Tacega poslanca je zamogla voliti le naša »liberalna« stranka, kot pravi izraz njene popolne dekadentnosti. Zdjaj smo pa radovedni, kaj poreko k temu liberalni župani. Saj dr. Tavčar je izvzel edinole Hribarja; vsi drugi so po njegovem predlogu izključeni od sestave volilnih imenikov kot nesposobni. On ni izvzel niti tistih liberalnih županov, ki so v vodstvu narodne stranke, niti županov liberalnih mest ki so ga volila v deželni zbor. Metliški Jutraš, ki je tako navdušen pristaš liberalne stranke,

novomeški Sladovič, in drugi njihovi kolegi — ali bodo zdaj molčali, ko jih je dr. Tavčar tako poniževal pred svetom?

+ Liberalci in soc. demokratije. Liberalci se silno trudijo, da bi za prihodnje volitve pridobili v Ljubljani soc. demokrate, ker edinole z njihovo pomočjo imajo še kaj upanja. Med soc. demokracijo v Ljubljani jih je nekaj, ki se sami sebi bolj dopadejo v frakovski vlogi in se čutijo zelo počaščene, če morejo z liberalci iti na kak skupni izlet, i. pr. na Vrhniko. Ti bi bili tudi slednjič pripravljeni svoje dragocene glasove dati liberalcem. V pouk jim ponatiskujemo tu iz »Arbeiterzeitung« dr. Adlerjevo sodbo o liberalnem načelniku dr. Tavčarju. »Arbeiter Zeitung« piše:

»Celo šesturno posvetovanje je posvetil odsek dvema paragrafoma, ki govorita o volilnih imenikih. Precejšen del tega časa je ubil »liberalni« Slovenec dr. Tavčar, ki je priredil obstrukcijski govor v polni meri. Ta najnovejša akvizicija odseka za volilno reformo — če se ne motimo, je to četrti liberalni Slovenec, ki odsek osrečuje — je razjasneval z vsem debelim patosom, ki ga ima na razpolago, da je on sovražnik vol. reforme in jo skušal z vsemi sredstvi uničiti. Istotam se je izjavil za navdušenega privrženca pluralitete, ki jo smatra — zato ima on še dovolj političnega presodka — kot najboljši in najprimernejše sredstvo za uničenje vol. reforme. Ker je bil končno prisiljen preiti v govoru na volilne imenike, je podal celo vrsto precej absurdnih predlogov, za katere ni pri glasovanju dobil večinoma niti enega glasu ne. Ker je tekom debate dr. Šusteršič reagiral na skrajno obstrukcijskim smotrom namenjene napade, je imel dr. Tavčar zaželjeni povod, še nadalje pol ure ubiti. Vpraša se pa gotovo, v čegavem imenu misli dr. Tavčar tritati tako dragoceni čas v odseku? Kako sodi večina ljubljanskega prebivalstva o njem in njegovi volilni preosnovi sovražnih manevrov, mu je davno zelo jasno pokazalo.«

Ali ni izdajstvo ljudskih interesov, ako se soc. demokracija v Ljubljani brati s stranko, ki jo soc. demokratično vodstvo na Dunaju tako obsoja?

+ Dr. Tavčarjev fiasko v odseku za volilno reformo. Dr. Tavčar je zopet oškodoval slovensko stvar, ker je v odseku za volilno reformo ubil moralno sam sebe. Škoda: Eno mesto, ki bi ga v drugih razmerah sedaj, ko se gre za vsak slovenski glas, zasedal vpliven slovenski poslanec, ki bi kaj izdal, je mrtvo, brezpomembno, slovensko zastopstvo v odseku za volilno reformo torej oslabbano. Kako korenito jo je dr. Tavčar zavozil, kako je odbil od sebe druge slovanske poslance, ki ga javno zavračajo in zmetujejo, nam pričajo n. pr. mladočeški »Narodni Listy«. Mladočeško glasilo je vedno stalo na strani slovenskih liberalcev, saj ima celo istega dunajskega dopisnika iz državnega zbora, namreč znanega Penižka. A v zadnjem poročilu iz državnega zbora mladočeško glasilo odločno Tavčarja pobija, mu izraža svoje obžalovanje nad njegovo zaslepljenostjo ter jasno kaže, da so slovenski liberalci izgubili za vselej zadnjega prijatelja, ki so ga še imeli v družbi avstrijskih Slovanov. Mladočeško glasilo piše:

»Dr. Tavčarju so v boju proti volilni reformi skalili pogled notranjekranjski prepri, domači boj proti škofu dr. Jegliču in dr. Šusteršiču. . . . To tako globoko, skoro bi rekli besno nasprotstvo proti volilni reformi ima seveda občuten vzrok. To je zanimivo, da celo nerazumljivo dejstvo, ki si ga ne moremo razlagati, da pride z nameravanim novim volilnim redom liberalno slovensko zastopstvo v tako nevarnost, da pride iz Kranjske po njem samo eden sam liberelec na Dunaj, namreč za glavno mesto. Nečemo dolgo preiskovati, zakaj svobodomiselnih živelj na Kranjskem tako naglo propada in zakaj gre nasproti gotovim porazom, naj se že voli po novem ali po starem volilnem redu, in zakaj ravno po volilni reformi še več trpi. Ne podcenjujemo agitacije duhovstva, a liberalna stranka je vendar sama sokriva, da raste in napreduje klerikalna stranka. Naprednjaki so leta in leta delali v roko klerikalni stranki. Sami so jej dali v roko orožje, ki jih zdaj pobija. Z največjim obžalovanjem vidimo dr. Tavčarja med načelnimi nasprotniki enake in splošne volilne pravice, z največjo žalostjo smo slišali njega — Slovenca in Slovana! — da se je izjavil za pluralno volilno pravico, da največjim ogorčenjem čujemo, da hoče, izvzemši mesta z lastnim statutom, poveriti sestavo volilnih imenikov rajši c. kr. birokraciji, nego samoupravnim funkcionarjem. O njegovi obožbi čeških poslancev, češ, da so zadavili koroške Slovence, konstatiramo, da so Čehi varovali interese vseh Slovencev in koroških še posebej, kot sploh vseh Slovanov, kakor svoja lastna prava in da njihovo prizadevanje, kar se tiče Korošcev, ni doseglo uspeha, da so bili skupno s Slovenci in Hrvati preglasovani, in to jih boli ravno tako, kakor da niso mogli za dolnjeavstrijske in za dunajske Čehje doseči nobenega zastopstva, dasi so se zanje trudili po vseh močeh. Ali zato, da so bili poraženi, ne zaslužijo, da bi jih zmerjali z izdajalci in rablji. Obžalujemo, da dr. Tavčar ni bil v odseku prej, pa bi bil spoznal, da se več, nego se je doseglo, ni dalo doseči in se tudi ne da in da tudi on ne bi bil nobenega čudeža naredil; od nikogar

se ne sme več zahtevati, nego premorejo njegove sile.« Tako torej piše glasilo mladočeško. Dr. Tavčar je požgal vse mostove za sabo, in danes je v zbornici tako sam, da nima nobenega slovanskega poslanca na svoji strani. Zato je pa smešen sklep narodnonaprednega strankarskega vodstva, ki včeraj v »Narodu« pozivlje, da se naj vsi slovenski poslanci pridružijo dr. Tavčarjevi obstrukciji. To bi bila največja budalost, kajti s tem korakom bi se vsi ravno tako osmešili in osamili, kakor se je dr. Tavčar. Za naše poslance je vendar pomoč Čehov in Hrvatov več vredna, ki hočejo volilno reformo z vso odločnostjo, nego pa sam dr. Tavčar, ki bo tako naglo zopet izginil iz odseka, kakor je vanj prišel. Dr. Tavčar se je zdaj tako zameril tudi Čehom da ne bodo ti nobenemu Slovencu pomagali, ako bo z dr. Tavčarjem v zvezi. Mož je opravil, naj naredi prostora boljšemu! Najbolj nas boli, ker je oškodoval akcijo za koroške Slovence, ker je razdražil Čeha, ker jim očita, da so zadavili Korošce. Tako očitanje boli, in namesto da bi zaveznika pridobilo, ga odbije. Edino le v zvezi in v prijateljskem sodelovanju s raznimi slovanskimi poslanci se da še kaj doseči; kdor jih zmerja, tega puste na cedilu, in to izkušja zdaj dr. Tavčar. Če naše poslance zmerja, mu še nekateri za to ploskajo. Ko se je pa s svojo neotesanostjo lotil Čehov, so mu takoj pri prvem poizkusu pokazali vrata. Če se to ne pravi kompromitirati slovenske in slovanske stvari, potem res ne vemo, komu naj damo še ime nesrečnega viteza Don Quixota.

+ Čuden efekt je dosegel dr. Tavčar s svojimi izpreminjevalnimi predlogi. Nihče namreč ni hotel glasovati zanje, ker so vsi člani volilnega odseka takoj izprevideli, da tega moža in njegovih predlogov ne morejo smatrati resnim. Dr. Tavčar je v začetku svojega govora dejal, da je vsa razprava v odseku le komedija. Zato je pa odsek smatral njegov govor za komedijo in dosledno je moral njega imeti za komedijonta. Le ironično pomilovanje je zbudil na primer fulminantni predlog dr. Tavčarjev, da mora vsakdo svojo kandidaturo naznaniti z legaliziranim podpisom deset dni pred volitvijo c. kr. deželni vladi. Legalizirani podpis in naznanilo vladi, — to kaže, da dr. Tavčar ne razume temeljnih pojmov modernega parlamentarizma. Ni čuda, da so se zlasti Čehi kar zavzeli strmenja, kako more človek, ki se imenuje liberalca, predlagati tako gorostasnost in da so hiteli »Narodni Listy« svetu povedati, da s takim zastopnikom nečejo imeti nič skupnega. Uprav začudenje je pa zbudil uspeh glasovanja. Ko je prišlo do glasovanja o dr. Tavčarjevih predlogih, ni nihče zanje glasoval. Gledali so, kje je dr. Tavčar, kajti vsaj sam bi moral vendar glasovati za svoje predloge. Pa — čudo! Tavčarja ni bilo nikjer, on ni hotel glasovati za svoje predloge. Franko Stein je bil prej podpiral dr. Tavčarjevo huralacijo, ki je bila tako vsenemcem iz srca vzeta, a ko je videl, da je dr. Tavčar sam ušel pred svojimi predlogi, se je še Tavčarjev najzvestejši pristaš skril, in tako ni prav nihče glasoval za dr. Tavčarjeve izpreminjevalne predloge. Komedija je bila seveda tu, kakor jo je dr. Tavčar napovedal, a bila je žalostna komedija, pri kateri je izgubil oni, ki jo je uprizoril, ves ugled pri resnih ljudeh. Kajti kdor tako krvavo resne stvari, kakor so velike ustavne izpremembe, smatra za komedije, se je črtal iz vrste politikov, ki kaj pomenijo.

+ V poročilu o seji odseka za volilno preosnovo, v kateri je nastopil dr. Tavčar, se je urinila neka pomota. Dr. Šusteršiča med njegovim govorom ni nihče motil, tudi dr. Tavčar ga osebno ni nič žalil in nič napadal. Le Stein je napravil nekaj medklicev, ko je dr. Šusteršič med zadnjim dr. Tavčarjevim govorom napravil par medklicev.

+ Na bogoslovnem učilišču v Ljubljani se začno predavanja 2. oktobra. Zglaševanje je dan poprej. Vodstvo.

+ Somišljeniki, posnemajte! Iz Livka na Goriškem poročajo: Po katoliškem shodu imamo pri nas sedem bralnih krožkov, 2 stara in pet novih, ki so naročeni na »Slovenca«. — Tako se dejansko izvršujejo načela katoliškega shoda. Vsak somišljenik stori za razširjenje katoliškega tiska svojo dolžnost!

— Deželna avtonomija. Piše in govori se zdaj od neke strani o predlogu poljskega poslanca Starczyńskiego, ki ga je podal v petkovi seji odseka za volilno reformo, in kateri meri na razširjanje delokroga deželnih zborov, na deželno avtonomijo. Očita se, da pri glasovanju ni bilo navzočega razen načelnika odseko-vega, dr. Ploja, niti enega slovenskega, oziroma jugoslovanskega poslanca ter se pristavljajo tista običajna očitanja o »izdajstvu« itd., ki so zelo poceni. Sicer ne vemo, ali res ni bil navzoč noben jugoslovanski poslanec ali se je odtegnil glasovanju iz kakršnega koli vz-

— Kako hoče vlada zvišati pošne in telefonske pristojbine. Danes se nam poroča iz Dunaja: Konferenca o zvišanju poštnih in telefonskih pristojbin se niso nič zaključile, s tem, da bi kdo h konferenci poklicanih odobril zvišanje. Vlada bo pa skoro gotovo po svojem naredila. Trgovsko ministristvo hoče: 1. **Znižano poštnino za lokalna pisma popolnoma odpraviti.** Doslej je znašala poštnina za lokalna pisma 6 vinarjev, po zvišanju bo znašala 10 vinarjev, za pisma nad 20 gramov po 20 v. S tem bi vlada pridobila okolu 1,200.000 kron. — 2. **Za zalepko bi bilo treba plačati po načrtu trg. ministrstva 11 vinarjev** — en vinar več nego doslej »za material zalepke«. Ta finančijelni efekt bi znašal 200.000 kron. — 3. **Komisijnske pristojbine v mednarodnem poštnem časniskem naročanju se zvišajo tako,** da se pridobi s tem novih 80.000 kron. — **Pošne nakaznice** bi se prodajale po 3 vinarje, ovojni listki, ki so doslej po 3 vinarje bi veljali 4 vinarje — kar bi skupno znašalo novih 730.000 kron. — 5. **zviša se tudi pristojbina za dostavo aviz, pisem z naznanilom vrednosti, poštnih nakaznic.** Pri paketih brez naznanila vrednosti bo treba do 5 kg plačati 10 vinarjev in nad 5 kg 20 vinarjev. Pri paketih z naznanilom vrednosti nad 1000 kron se zviša za 20 v za vsakih 5000 kron. Za pisma z naznanilom vrednosti bode treba plačati do 1000 kron 10 vin, pri višjih vsotah za vsakih 5000 kron 20 vin. Pri poštnih nakaznicah bo treba za vsote pod 10 ali nad 10 kronami plačati 6 vinarjev. Zvišajo se tudi pristojbine za razne skladiščne pristojbine, tako da bi ta točka pridobila novih 900.000 kron. — 6. **Blanket za brzobjavko** bi veljal 2 vinarja — znaša novih 200.000 K, za dostavo brzobjavke bi bilo treba plačati 10 vinarjev, časih tudi več. To bi znašalo novih 60.000 kron. — 7. **Telefonske pristojbine se podraže.** Pri telefonu namerava vlada na ta način profitirati na novo dva milijona kron.

— Posebni vlak na sv. Goro ter obenem v Trst bode vozil v sredo dne 26. t. m. iz Podnarta po sledečem vožnem redu. Odhod iz Podnarta ob 9 uri 26 minut popoldne. Jeseenje 10 uri 17 minut, prihod v Gorico ob 12 uri 17 minut popoldne 27 septembra. Ob 12 uri 32 minut popoldne odhod iz Gorice v Trst.

— Najlepša vola na zagrebški razstavi je razstavil neki kmet iz Kranjske. Vola sta tako težka, da nadkrilujeta vse vole, ki so jih razstavili različni veleposetniki. Splošno se ob-

— **Hraški sabor ne bo razpuščen.** V budimpeštanskih informiranih političnih krogih ne vedo ničesar o tem, kar so pisali nekateri hrvaški listi, da bo sabor razpuščen in da bodo počakali na osnove kompaktne večine, ali da bo odložen z istim namenom.

+ **Prodavanje »Slovenske dilaške zveze«.** Zvezni član tov. Ivo Česnik, predava v nedeljo, dne 23. t. m. na Culu nad Vipavo v on-dotnem slovenskem, katoliškem izobraževalnem društvu o vzrokih in pomenu izseljevanja.

— **Novo podjetje — delniška opekarna,** ki se osnuje v Ilirski Bistrici. Glavne bode treba 500.000 K. Tovarna bode zidana v velikem obsegu in najnovejšem stilu.

— **Lovska sreča.** Gosp. Josip. Andrej restavrater v St. Petru, ubil je na lovu v Starem trgu lepo eno in pol let staro medvedko. Ravno takrat na istem lovu je pa obstrelil lovec Jakob Krašovec iz Dan medveda, kateri se je pa težko ranjen skril v brlog. Čudno, da se te živali vedno več nahaja v naših gozdi. Lovski revir je last gospoda Fran Petriča.

— **Radi izdajanja ponarejenih 20kronskih bankovcev** je bil v Skocijanu aretirane posestnik Martin Grm iz Dobrave, občina Dobrnice. Pri njem so našli 38 ponarejenih bankovcev, katere je dobil lani od ponarejalcev denarja iz Amerike.

— **Prestavljen je okrajni živinozdravnik g. Alojzij Kōnig** iz Kočevja k deželni vladi v Ljubljani. Na njegovo mesto je prišel g. Jožef Kutschera.

— **Želje železniških mojstrov.** Železniški minister dr. Derschatta je obljubil zastopništvu železniških mojstrov, da hoče vplivati na izpolnitev želja železniških mojstrov, ki se imajo boriti z mnogimi težkočami, a jih ne upoštevajo, kakor zaslužijo.

— **Trgovski koledar za leto 1907** v žepnem formatu izda »Slov. trgovsko društvo Merkur«. Koledar bode imel poleg kalendara in listov za dnevne beležke kaj mnogovrstno vsebino, izbrano s posebnim ozirom na trgovske in obrtne potrebe. Koledar bode pravilno opremljen, risbo za načelno stran je izdelal akad. slikar gosp. Maksim Gaspari. Cena koledarja je ena krona, po pošti 10 vin. več. Koledar se naroča neposredno pri društvu. Slovenski trgovci, trg. sodruštva in sl. obrtniki segajte pridno po tem koledarju, ki se prodaja v korist »Trgovskemu domu«.

— **Izjava.** V »Slovenskem Narodu« so se mi že opetovano razne hudobije očitale po krivici. Jaz se za take hudobije nisem menil, ker sem vedel, kdo jih piše, oziroma inšpirira. Ako sedaj odgovorjam na neko posebno »Narodovo« predbacivanje, je vzrok to, da tudi nateri ljudje v Medvodski občini mislijo, da sem bil jaz vdeležen pri stvari, za katero sem rvedel, ko je bila že izvršena. Zato izjavljam ukaj: Pri vpokojuju g. Hopfgartnerja, biviega ravnatelja v Goricih jaz nisem bil prav nič vdeležen, niti kak drug duhovnik. Tako se e izjavila tudi centralna direkcija na Dunaju, tjer sem zahteval pojasnila, in tako se mora javljati tudi g. Hopfgartner in tudi drugi, kare bom še omenil, ako ne bo miru. To sem isal le zato, ker sem bil moralno prisiljen. — Preska, 19. sept. 1906. — J. Brence.

— **Domače kmečke brodoge pozdravilo pri Zadru nadvojvodo Ferdinanda.** Prebivalci otokov nasproti Zadra so prišli tudi pozdravit nadvojvodo v Zadar na svojih ladjah. To so bili Kaljani in Prečani, ki so se pripeljali na s trvaškimi trobojnicami okrašenimi ladjami in pevajoči svoje pesmi v zadarsko luko. Pogled na te s hrvaškimi zastavami okrašene ladje, s katerimi se je igralo valovje, je bil nena- vadno krasen.

— **Nučiš v Ameriki** še ni našel tiste sreče, ki jo je pričakoval. Srečo je doslej imel le pri svojem begu iz Ljubljane. Peljal se je z vozom do Vižmarjev in od tam z železnico čez Inomost v Švico. Potoval je v obleki svojega reklamnega sluga. V Novem Yorku je seveda oblekel svojo dolgo suknjo z neverjetno dolgimi škričji in na svojo glavico nataknil neverjetno velik cilinder, tako, da ga polični otročaji časih kar preganjajo, kličejo za njim »Metulj«. Kakor svoj čas v Gradežu, se je Nučiču zgodilo tudi v Novem Yorku. V Gradežu so ga socialni demokratje vrgli v morje, v Novem Yorku pa so mu rojaki pokazali pot po stopnicah.

— **Pridige Gregora Bušl,** o katerih je razposlal založnik ravnokar obširen seznam, se dose tudi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani pod istimi pogoji, kakoršne stavi založnik in se določijo vrhu tega še poštne prosto. Obsegajo 10 zvezkov, katerih vsak je na prodaj še za-sé.

Ljubljanske novice.

Zlata maša P. Tadeja se je vršila na prav ljubezniv način. Samostanski bratje so okinčali kapelico s svežimi cvetkami, pripeli lestenc na obok ter pripravili za zlato mašo zlat plašč. Vsa samostanska družina, tudi posli, so se zbrali v kapelici in točno ob polu petih je pristopil zlatomašnik k altarju, s sobratmi molil »Veni creator« in potem ginjenim srcem in tresočim glasom pričel sveto daritev. Ginjaivo je bilo videti bilo glavo jubilanta sredi raznobojnih cvetk; goreče molitve navzočih so spremljale sveto daritev. Po sv. maši je zlatomašnik s sobratmi hvaležnim srcem molil »Te deum«. Vsa družina mu je prišla skupno častitaj; P. gvardijan, njegov nekdanji učenec na novomeški ljudski šoli, je nagovoril zlatomašnika v prijaznem nagovoru, se spominjal njegovega delovanja, njegovih molitev in njegovega trpljenja v teku petdesetih let in izrekel željo, da mu ljubi Bog olajša bolezen in oslajša tudi večer njegovega življenja. Zlatomašnik se ginjen zahvalil in pravi: »Ne želim si več dalje živeti, ker star in bolehen človek je hiši v nadlego. Ne silim pa umreti, marveč Bog naj naredi z menoj, kakor je njegova sveta volja. Vam pa, ki ste v bratovski ljubezni, prisostvovali moji zlati maši, povrni ljubi Bog obilo to in tam!« — Ker je star in častitljiv redovnik kinč in blagoslov vsake samostanske družine, zato nam Bog ohrani zlatomašnika — P. Tadeja še mnogo let!

lj **Poroka.** Danes sta bila v stolnici poročena g. Otmar Bamberg, sin tiskarnarja in predsednika »Kranjske hranilnice« z gđ. Pavlo Mikusch, hčerko znanega posestnika in trgovca z dežniki. Poročal je preč. gosp. msgr. Tomo Zupan.

lj **V Ljubljani ista šolska mizerija kot v Trstu.** Ciril Metodova šola pri sv. Jakobu je prenatlačna, v državne nemške šole nočejo več sprejemati slovenskih otrok, češ, da so že tudi prepolne. Ali naj slovenski stariši pošiljajo svoje otroke zato v laške šole? Sicer pa tudi v Ljubljani niso mnogo boljše šolske razmere. Znan nam je slovenski oče, ki ni mogel spraviti svojega sina v nobeno slovensko ljudsko šolo v Ljubljani, ki so prenapolnjene in je moral dati svojega otroka radi tega v — nemško šolo.

lj **Higijena.** O higijeni se mnogo govori in mnogo piše, pa nikoli zadosti. »Sl. Narod« in »Slovenec« sta postala v tem vprašanju edina. »Narod« se bavi kot »klerikalen« list za higijeno v cerkvi, ker je popolnoma naravno, ker so ravno »klerikalci«, ki edini obiskujejo cerkve, v nevarnosti za svoje zdravje, če bi se zanemarjala higienija v cerkvi. Dolžnost »Slovenca« kot »liberalnega« lista je, da se bori za higienijo tam, kjer se ne mara boriti »Narod«, zakaj se ne mara, naj se blagovoli opravičiti sam. Morda velja izgovor, da eden ve mnogo, vsi pa vse. Za danes hočemo naš »klerikalni« občinski svet opoziriti na en higieničen greh, ki ga že nosi leta in leta na svoji vesti, pa se ga ne mara otrestiti in se ga ne mara. Če bo nas poslušal, bo prav, če ne, bomo pa pri prihodnjih občinskih volitvah začeli brez usmiljenja metati lastne pristaše iz občinskega sveta, pa bomo volili noter »liberalce«, ali pa celo soc. demokrate. Saj takih grehov vendar mora biti že konec, ni nobenega izgovora, tu se neha vsako strankarstvo. Mitnica pri sv. Krištofu je mestna, kakor so menda mestne vse druge mitnice. Pri vsaki mitnici imajo mitničarja, ki je v službi magistrata in ta mora skrbeti za stanovanje mitničarja. Kak posluh in kak okus za higienijo ima magistrat sodi se po tem, kako stanovanje da magistrat mitničarju, ki je tudi človek, čeprav eden izmed »nižjih« slojev po »klerikalnih« nazorih »klerikalnega« ljubljanskega občinskega sveta. Sedaj pa poglejte v stanovanje mitničarja gori pri sv. Krištofu. Poslopje, v katerem je mitničarjevo stanovanje, zmerjajo celo s »hišico«, pa mu delajo krivico, imenovati bi jo morali namreč »stranišče«. Je res pravo stranišče to mitničarjevo stanovanje, v katerem stanuje revež s svojo ženo in otroci. Tratil bi se prostor, če bi hoteli opisati to stanovanje. Vsa družina bolega na pljučnih boleznih. To pove dovolj jasno, da to stanovanje ni za človeka, čeprav je ta človek slučajno uslužbenec mestnega magistrata. S tem smo hoteli samo rahlo opozoriti naš mestni magistrat na ta higijenski greh.

lj **Trgovska vest.** Mnogoletna prodajalka v »Angleškem skladišču« gospa A. Lukič je prevzela kot poslovodkinja trgovino narejenih oblek F. M. Netschek.

lj **Kot »katoliške jude«** nas je napadel »Sl. Narod«, da ne prinašamo za »podjetje« The Comp. Theater Orient nikakih notic. K temu nimamo drugega pripomniti, da smo bili od ravnateljstva tega gledališča v »Mestnem Domu« naprošeni, nikakih recenzij pisati o tem podjetju, dokler ni definitivno urejeno. Slike in prizori iz življenja našega Zveličarja, so se le v četrtki bile uvedene v spored, ker podjetje ni imelo v Ljubljani istih na razpolago, nego so iste rabili v Trstu, kjer so iste imele privlačno silo.

lj **Podjetje »The Comp Theater Orient«** v »Mestnem domu«, priredi jutri v nedeljo 2 predstavi. Prva predstava ob 4. uri popoldne, druga zvečer ob 8. uri. Pri pasionski igri koralna glasba. Med predstavo svira ljubljanski sekstet. Program traja 2 in pol ure.

lj **Uferinjevo čarovniško gledališče** ima danes in jutri zvečer zadnji predstavi v veliki dvorani »Uniona«.

lj **O imovini mlekarne Seliškarja** popravimo našo včerajšnjo poročilo vsled verodostojne prijave, da se je dne 20. t. m. sicer v istini vršil narok pri deželni sodnji radi 2487 kron 47¹/₂ v, toda kurator Seliškarjev je zahteval in dobil za odgovor na tožbo zakonit rok enega tedna. Torej niti razsodbe niti poravnave ni bilo in je vsled tega tudi nemogoče bilo vložiti kak izvršilni predlog.

lj **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Prihodnje redno mesečno zborovanje vrši se v petek, 28. t. m. ob polu 6. uri zvečer v učilnici ginekološkega oddelka deželne bolnišnice. — Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. »Zdravniški spomini s potovanja v Ameriko.« Dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški. 3. Slučajnosti. V Ljubljani, dne 21. sept. 1906. Dr. V. Gregorič, t. č. predsednik.

lj **Ljubljanski grad** so sedaj tudi v notranjščini nekoliko popravili.

lj **Prememba posesti.** G. Ernest Hamerschmidt je kupil v Spodnji Šiški hišo g. Franc Kotnika za 10.900 K.

Iz slovanskega sveta.

sl **Češko sadiarsko in vrtnarsko razstavo** so te dni otvorili v Pragi. Češki vrtnarji so se na tej razstavi pokazali kot prvaki v tej stroki in ustvarili nekaj čarobnega.

sl **Hrvaška učiteljska zveza** je imela včeraj v Zagrebu svoj občni zbor. Navzočih je bilo 1000 učiteljev in učiteljic. Zahtevala je zvišanje plač za učitelje in da naj imajo učiteljice isto plačo kot učitelji. Navzočih je bilo šest poslancev. Govorili so poslanci dr. Frank, dr. Šurmin in Zagorac ter zagotavljali, da bodo nastopili za učitelje.

sl **Jugoslovanska učiteljska zveza.** Na shodu jugoslovanskega učiteljstva v Belgradu 20. avgusta t. l. je bila sprejeta naslednja re-

solucija: »Učitelji Srbi, Hrvati, Slovenci in Bolgari, ki prisostvujejo I. srbskemu učiteljskemu kongresu, enodušno izrekajo željo, da bi se ucvrstilo in organizovalo moralno edinstvo med južnoslovanskim učiteljstvom. Zategadelj pozivljajo vse navzoče, da razmišljajo kako bi se ta ideja popularizirala, in pozivljajo začasni odbor, ki je vodil to posvetovanje, naj ukrene, da se leta 1907 ob velikih počitnicah skliče prvi jugoslovanski učiteljski sestanek, ki naj to idejo realizuje.« — Ustanovitve take zveze je na shodu utemeljeval gospod Šega.

Izpred sodišča.

Hud Krakovčan. Zidar Franc Novak iz Krakovskega nasipa je neko noč na Glincah Martina Zajca v prepiru z nožem osuval, zato bo sedel pol leta v težki ječi.

Občinskemu redarju se protivil. Lojze Kavalar, delavec na Jesenicah, je zvečer 25. julija t. l. razgrajal pred stanovanjem delavca Franceta Kampiča. Ta je bil primoran poklicati občinskega redarja, ki je hotel Kavalari aretovati. A ta je upil, da ga bode ubil, zagnal mu v glavo stol in pod noge vrge sekuro. Vleget se mu je na tla, ter mahal z rokami in nogami okoli sebe. Le s pomočjo nekega delavca ga je bilo moč ukrotiti. Sedel bo zato šest tednov v težki ječi.

Motena svatba. Dne 18. julija t. l. je bila v Vehovčevi gostilni v Predvoru svatba, katere se je vdeležilo mnogo ljudi med njimi tudi črevljar Jože Cuderman iz Bašlja. Okoli polnoči je prišlo med gosti do prepira, vsled česar je gostilničar Antona Rehbergerja in njegovega tovariša spodil vun. Za njim je šel Cuderman ter se sporekel z Rehbergerjem, zakar ga je slednji za uho udaril. Zdejci ga pa sune Cuderman z odprtim nožem v trebuh. Za kaznen mu je bilo priznано pol leta težke ječe.

Razne stvari.

Nižjeavstrjski mesarji so imeli shod, na so zahtevali, naj vlada takoj odpre mejo proti Rumuniji in Srbiji.

Passivo resistenco so pričeli dunaiski mestni uradniki davčnega oddelka, ker ne po- višajo števila uradnikov.

Povodnji na Češkem in v Šleziji. Zaradi deževja sta zelo narasli Laba in Valtava na Češkem. Povodnji je napravila po raznih krajih mnogo škode. Tudi v Šleziji opasno narašča Odra.

Trgovinska bilanca naše države za l. 1906 iz kazuje 177.6 milijonov kron aktiv.

Na smrt je obsodilo po dvednevni razpravi solnograško porotno sodišče gorskega vodnika Janeza Lamprechta, ker je umoril gostilničarko Anzinger.

Omejen obisk civilistov po vojašnicah. — Omejitji nameravajo baie obisk civilistov po vojašnicah. Med obiskom v vojašnici naj bi spremljal civilista podčastnik. Vojaškim oblastim niso všeč poročila o razmerah po vojašnicah in zato hočejo omejiti na tak način obisk vojašnic po civilistih.

Nesreča na vojaškem vežbališču. V Kolcu je padla na vežbališču iz rok puška vojaku 42. pešpolka, ki je bila nabita in se je izprožila ter ubila nekega drugega vojaka.

Splošna stavka v Grenoblu. Dne 20. t. m. je izšel le list »La croix de l'Isère«, ki ga stavijo ženske. Delavci se niso uklonili še pozivu sindikata, da naj stavkajo. Zvečer 20. t. m. je še le stavkalo 3000 delavcev.

Močan potres so čutili 20. t. m. v Talci. **Tatvina v tvornici za denar.** Iz bavarske kraljeve tvornice so ukradli za 130.000 mark deset markinih talariev z znamko D 1906, ki so težki 50 kg.

Dekleta odpeljali. V Parizu se je te dni vračala s cestno železnico iz cerkve hči uglednega trgovca. Ko je izstopila, so jo potisnili neznanzi ljudje v neki avtomobil in odpeljali. Dekle je zgubilo zavest in se prebudilo onečassčno par ur kasneje na klopi poleg kolodvora.

Prepovedano vživanje opija na Kitajskem. Na Kitajskem so izdali ukaz, ki prepove vživanje opija po desetih letih domačinom in tujcem. Ukaz ostro obsoja razvado o uživanju opija in zapove državnemu svetu, naj strogo izvede izpoved.

Za fotografije. Rumunski učitelj Silvio Stefanek v Cugiru na Sedmograškem je baje izumil tak fotografični aparat, katerega negative je lahko razvijati na dnevni luči, vsled česar je postala temnica čisto odveč. Novi aparat je baje patentiran že v vseh državah.

Nesreča ameriškega milijonarja. Pri Arlesu je zadel avtomobil ameriškega milijonarja Smidlappa iz Cincinnatija v neki voz. Hči njegova je bila takoj mrtva, milijonar si je pa zlomil nekaj reber.

Se ena žrtev »Siria«. Pred cerkvijo Ain el Turk so našli še truplo nekega duhovnika. Sodijo, da je truplo pri nesreči »Siria« pone- srečenega sanpavškega škofa.

Požar v razstavi v Bukareštu. V razstavi v Bukareštu je pogorel mornariški paviljon Bila je nevarnost da pogori cela razstava. Škoda je velika.

Od pleskarja do junaškega tenorista. V Bruslju je zdaj angažovan na gledališču de la Monnaie pevec Swolfs, ki ima krasen junaški tenor. Spočetka je bil pleskarški pomočnik, a potem je šel proti očetovi volji v glasbeno šolo, kjer je izvežbal svoj glas.

Cementiranje trupel. Zdi se, da dobe krematoriji povsem resno konkurenco. Zdi se, da nadvlada pogrebno reformo sežiganjem še druga pogrebna reforma. Dr. Schatt priporoča namreč v listu »Cement and Beton«, da se stavi truplo v cementno betonirano krsto in da se ista zalije z goščo cementa. Po nekoliko dneh bo ta krsta formalni steber od cementa. Truplo infiltriranjem apna in kre-

mene kisline formalno okameni in ako se bo kateri potomec zelo interesiral za svojega prednika, bo lahko ta steber kar razbil in našel svojega okamenelega deda povsem ohranjenega.

Brezlični telefon je znašel elektrotehnik Maiche. S telefonom je omogočen razgovor med Boulogne in Ajaccio.

Stavka železniških uslužbencev preti na Češkem. Železničarji so odredili rok do 1. okt. Če se do takrat ne izpolnijo njihove zahteve, prično s splošno stavko.

Preiskovalci vulkana ponesrečili. Ognjenik Colimo v Mehiki se je napotilo preiskat 14 geologov. Dosegli so že skoro žrelo, ko je ognjenik izbruhnil cel oblak ognja. Smrti so sicer vsli z begom, a večinoma so težko opečeni.

Avtomobili in zaroke. Avtomobili igrajo važno vlogo v zadnjem času v družabnem življenju mladih ljudi. Nedavno se je zagledal na Angleškem sin bogatega lorda v neko gledališko igralko in jo proti očetovi volji poročil. Oče ga je nato izdednil, a sin je stopil v službo v avtomobilski tovarni. Zdej se je dogodil podoben slučaj, samo narobe. V Londonu se je zagledala Mis Videt Farrar, hči milijonarja, v fanta, ki je vozil njen avtomobil. Poročila sta se na skrivaj in zdaj živita v veliki sreči v Londonu.

Čudne sanje. Slanskemu meščanu gosp. Meisnerju na Češkem se je sanjalo, da so v gostilnici, v katero je vsak dan zahajal, položili ga mrtvega v rakev in nesli na pokopališče. Te sanje so ga tako vznemirile, da ta večer ni hotel gostilnico obiskati. Na pri- govarjanje svoje soproge, ki ga ni videla rada žalostnega, je pa vendar šel. Komaj se je v gostilni vsedel na svoj prostor, je obledel in bil mrtev. Zadel ga je srčna kap.

Knjižnico za slepce, ki šteje nad osem tisoč zvezkov, imajo v Londonu. Vsebinsa teh knjig je raznovrstna ter dobi vsak svojemu okusu primerno berilo: pripovedke, pesmi, zgodovinske, prirodoslovne in druge znanstvene spise in muzikalije. Na razpolaganje so tudi razni časopisi za slepce.

Novo razstrelivo »farronit« sta poizkušala iznajditelj Würtemburger in pa načelnik ameriške družbe, Tatnall, ki namerava izdelavati farronit. A pri preizkušnji v Lynuu sta bila oba nevarno ranjena, tako da je Würtemburger že umrl, Tatnall pa najbrže ne okreva. Farronit je trikrat močnejši, kakor dinamit.

Rusija.

Izjavljajo, da imajo ruske državne blagajne na razpolago dovolj sredstev za podporo bednemu prebivalstvu.

V Odesi sta dva neznanca kričala »Pobijte jude« in streljala na jude in jih več ranila. Napadalec sta ušla.

Kmetje so v Multanem pri pregledovanju listin rezervistov ubili sedem deželnih polici- stov in smrtno ranili pomočnika deželnega komisarja. Kmetje so napadli, ker je aretirala policija nekega agitatorja.

Telefonska in brzojavna poročila.

DR. IVAN KRSTIC UMRL.

Reka, 22. septembra. Odvetnik dr. Ivan Krstić, bivši navdušen Hrvat, a pozneje narodna izdajca, je umrl v blaznici.

OBTOŽENI ITALIJANI.

Pulj, 22. sept. 19 Italijanov toži državno pravdnštvo po § 305, k. z. zaradi nemirov ob prihodu nemških pevcev iz Ljubnega.

OBRAVNAVA RADI OPOROKE UMORJENE GOSPE BIEDERMANN.

Dunaj, 22. sept. Obravnava radi oporo- ke v Badnu umorjene gospe Biedermann se je danes pričela. Nekaj strank s Kranjskega zastopa dr. Eger.

CAR IN NJEGOVA RODBINA.

Peterburg, 22. septembra. Carska rodbina se vrne v Peterburg 28. ali 29. septembra. Poročila, da se bo carska rodbina preselila v Kodanj niso resnična. Tudi vesti, da se namerava na carja atentat nimajo podlage. Te vesti izvirajo iz prevelike službene gorečnosti nekaterih uradnikov: Car se je hotel včeraj peljati v Petrov dvor k vojaški pa- radi, a je to radi slabega vremena opustil.

URADNIŠTVO NA RUSKEM.

Peterburg, 22. sept. Ruska vlada bo odpustila vse uradnike, ki so pristali levih ali desnih ekstremnih strank, ali ki se udeležujejo pri preganjanju židov ali političnih umorih. Le vizrednih slučajih bo ruska vlada svojim urad- nikom dopustila politično delo.

OBSOJENI UREDNIK.

Peterburg, 22. sept. Odvetnik Mar- golino je obsojen v eno leto trdnjavskega za- pora in v to, da pet let ne sme delovati kot urednik ali izdajatelj kakega lista.

DINAMITNA EKSPLOZIJA RAZRUŠILA MESTO.

New York, 22. sept. Na kolodvoru v Jellico je eksplodiral voz z dinamitom. Ves kolodvor je razrušen. 11.000 oseb je brez strehe, ker je eksplozija razrušila tudi skoro vse mesto.

TAJFUN V HONKONGU.

Honkong, 22. sept. Poleg ladij v luki je tajfun uničil tudi okoli 600 ribiških čolnov. Število mrtvih ljudi je doslej 10.000.

POTRES.

Palermo, 22. septembra. V Carninin je bil močan potres. Mnoge zgradbe so po- škodovane. Med prebivalstvom vlada strah.

Matero, hranite deco same! Nevarnosti umetne prehrane dječev so tudi b. mrzli letni dobi prav velike. Stori-če otrk, ki se brani na steklenice, pobere mučna bolezen bljuvna griza, mejtem ko se krasno razvijajo doenci Lactagol daje živež in omogočuje materam, da morejo same hraniti. Priporočajo ga prve zdravniške avtoritete. Dobiva se v lekarnah in drogerijah Prospekte o „Naravnem hranjenju doencev razpo šilja zastoj in franko Viljem Maager. Dunaj, III., Heumarkt 3 o. 1660 12 6

ne more zagotoviti dobra eksistenca z ustanov žganjske manipulacije v mal. obsegu, event z mal. kotlom v svrhu destil. žganja in likerjev special. Navodila pod šifro „Lukrativ št 127“ na Ann. Exp. Eduard Braun, Dunaj, I., Rotenturm strasse 9. 895 6-5

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 306 2 m, srednji tlač 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Oblo	vidna daljina
21. 9. sveč.	736.4	11.9	sl. svzh.	del. jasno.	
22. 7. ajutr.	736.3	7.3	brezvetr.	megla	0.0
2. pop.	735.9	18.3	sl. jzab.	del. jasno.	

Srednja oblačnosta temr. 11.7%, norm. 14.1%

Proti katarom
sopilnih organ v, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je 38 13 II.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER
naravno alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.
Ta miloraztapljajoče osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sluzi in se v tacih slučajih posebno dobro obnese.

Izvirna: Giesshubli Sauerbrunn
želez. postaja, zdravilne kopelišče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah večji specializirani prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.
Zaloga pri Mihali Kastner-ju in Peter Lasnik-u Ljubljani 114 52 34

Kdor išče službo ali se želi poročiti
naj se obrne na že 20 let obstoječi list v nemškem in češkem jeziku „Öster. Ung. Central-Anzeiger, Expedition W en III/4, Schlachthaus-gasse 48, I Stock, Tür 18.
Dopisom (tudi v slovenskem jeziku) mora biti priložena znamka za odgovor. 2129 1-1

Panorama Kosmorama
v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarno“.

Od 23. do všteti 29. septembra 1906:
Slavnost v prekopu cesarja Viljema.

Služba 2105 3-1
organista in cerkvenika
v Žabnicah in sv. Višarjih
se do 1. jan. 1907 odda. Plača: 1326.40 K v gotovini — prosto stanovanje v posebni hiši z vrtom — servitut za kurjavo in štola. Natančneje se izve pri osebnih predstavah. Prosilci naj vložijo svojo s pričevali podpisano prošnjo, do **1. novembra t. l.**
Župnijstvo v Žabnicah 20. sept. 1906.
Dr. J. A m s c h l, župnik.

Iščem mlekarja
za ustanovitev in vodstvo mlekarne. Prosilec mora izkazati, da je bil že dalj časa nastavljen v večji mlekarni, da je večš slovenskega in nemškega jezika in sposoben voditi samostojno mlekarjo.
Ponudbe, katere naj bodo pisane v nemščini in v katerih naj se navede tudi zahtevana plača, naj se vpošljejo na naslov: **Fr. baron Born, Sv. Ana na Gorenjskem.**

Meščanska pi ovarna v Ljubljani
Sv. Petra cesta 47 (prej Hafner).

JUTRI
v nedeljo, dne 23. septembra
VELIK
koncert
ljubl. društvene godbe
Začetek ob 8. uri zvečer.
Nečlani plačajo 40 vinarjev.
Izborna kuhinja. — Fino marčno pivo, naravna vina.
K blagohotnemu obisku vabi
Rasberger
restavratel.
2136 1-1

Iščem večjo
stekleno omaro
(Glaskasten)
Ponudbe takoj na Bo'é, Križevniške ul. 5.
2148 1-1 Ljubljana.

2 delovodja in 60 kopačev
za gradnjo kanala v Bosni se sprejme takoj proti dobri plači, tri do štiri krone na dan in prosto stanovanje, inženjer **K. LACHNIK Ljubljana**, Beethovenove ulice 4. — Potnina se plača. 2136 1-1

Hiša
s prodajalno, desetimi stanovanji in velikimi kletmi pri Zaloški cesti (Vodmat) št. 15 se iz proste roke **proda**. Pri hiši je veliko dvorišče, skladišče, hlev za tri konje in velik zelenjadni in sadni vrt, na katerem je 70 raznih žlahtnih dreves. Hiša je pripravna za vsako trgovino. Več se izve ravno tam v I nadstropju. 2134 2 1

V najem se odda
pekarija
na Brezjah pri Mariji Pomagaj s 7. oktobrom t. l. 2061 3-2
Več se poizve pri **Alojziju Frölichu**, gostilničar na Brezjah pošta Radoljica.

Hotel „Union“
V nedeljo, 23. septembra 1906:
Poslovilna predstava
svetovno znanega gledišča Cagliostro
Uferini
Senzačne predstave najodličnejšega čarovniškega fantasta ravnatelja P Uferini Nedos. žen senzačni varalec s svojimi občudovanja vrednimi čudežnimi produkcijami. Proizvajanje najnovejših iluzij. — Izreden repertoire Krasna oprema.
Cene kot doslej. 2145 1-1

V Foederlovi hiši 2146 1-1
v Spodnji Šiški blizu državnega kolodvora se z novemberskim terminom **odda**
elegantno stanovanje
obstoječe iz dveh velikih sob, velike kuhinje in priteklin. Poizve se istotam.

Čevljarskega pomočnika in učenca
iz poštenene hiše sprejme
JANEZ BRATINA, čevljarski mojster, Idrija št. 98. 1923 3-3

Cementna zarezna strešna opeka
iz portland-cementa in peska
Streha prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.
Edini izdelovatelj za Kranjsko
Janko Traun
izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani

Pozor!
Proda se blizu **Kranja** iz proste roke
vodna moč
okoli 100 konjskih sil po jako ugodni ceni. Ponudbe pod „Ugodna prilika“ poštroleže Kranj. 2034 3-3

Čevljarski pomočnik
za boljše delo se takoj sprejme pri
Val. Černe, na Jesenicah, Gorenjsko. 2 38 1-1

Pozor! Ostanki!
20.000 metrov najfin. Rumburških in Irlandskih ostankov 1 m 20, 22 kr.
15.000 m Kanafas ostankov 1 m 22 kr.
10.000 m platnenih ostankov 146 cm, 1 m 43 krajc. Ostanki dolgi 10 do 20 metrov.
9000 m tisk. modern. Velour tkanine etc., ostanki barchenta, 1 m 25, 27, 31, 33 krajc. Dolgost ostankov 2 1/2—7 1/2 m.
Naroči se najmanj zavoj 5 kg po povzetju, garantirano dobro pristno blago, neprimerno se vzame nazaj. 2122 2-1

IDA SUŠICKY, tkalnica
Nachod, Češko.
Iz proste roke se pod ugodnimi pogoji **proda**
lepo posestvo

obstoječe iz enonadstropne hiše na glavnem trgu z malo delavnico, pripravno za vsako obrt, hleva, kleti in drugih gosp. poslopij, vse v dobrem stanu; 4 oral njive in travnika, zasajeno s sadjem. Vsa poslopja so krita z opeko. Posebno primerno za kakoga Amerikanca. Več pove lastnik **M. Romih** 2132 2 1 v Loki pri Žid. mostu, Štef.

DOLENJCA
lepo svetlo-rdečega ima naprodaj „Vinska zadruga v Leskovcu“ pri Krškem. — Pišete po poskušnjo lahko kar g. kaplanu Fr. Vrhovcu. 2043 7

Podraženje mila.
Svojim cenjenim odjemalcem mila vljudno naznanjam, da sem vsled vednega podraženja surovin zopet prisiljen dvigniti ceno vsem vrstam mila za 3 krone od 100 kg.
Ljubljana, 22. septembra 1906.

Pavel Seemann.

Mednarodna panorama
Ljubljana, Pogačarjev trg.
Podružnica iz Berlinu.
Razstavljeno od 23. do 29. septembra:
V Peterburgu in carski palači Carskoje selo. Car Nikolaj II.
2140 1-1

Pozor! Le „Templjev“ in „Styria-vrelec“ sta zakonito zavarovana kot rogaška kislica. Vsi drugi proizvodi, ki ne nosijo oznamenila „Templjev-vrelec“ ali „Styria-vrelec“ in ki se var živo prodajajo kot „Rogaška kisl voda“, naj se odklanjajo.
Deželna vrelska uprava
Rogaška Slatina.
1949 o 2-2

FILIP FAJDIGA,
zaloga pohištva 962 52-22
Ljubljana,
Sv. Petra cesta 19
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

ANTON PRESKER
744 52-16
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.
se priporoča preč. duhovščini duhovniške obleke v izdelovanje vsakovrstne
iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko izgotovljene obleke. svojo zalogo posebno na havelke v največji izbi po najnižjih cenah.
Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

DOLENJCA

Podraženje mila.
Svojim cenjenim odjemalcem mila vljudno naznanjam, da sem vsled vednega podraženja surovin zopet prisiljen dvigniti ceno vsem vrstam mila za 3 krone od 100 kg.
Ljubljana, 22. septembra 1906.

Pavel Seemann.

Dobi se

havelok zastonj

ako se kupi za gld **18**

sledenih 6 predmetov:

za gospode i površnik ali zimsko suknjo, gorko podloženo i sukneno obleko, eleg. izgot., i posebne suknene hlače, karirane ali progaste, i modern telovnik, najn. kroja, i klobuk, i čepico

2116 3

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg 5.

HLODE

kupuje

po najugodnejših cenah proti gotovini
parna žaga Deghenghi v Ljubljani,

in sicer:

2001 7

hrastove, debele od 30 cm naprej, kub čevlji K	120
smrekove	—64
jelkove	—57
bukove	—56
borove	—55
frize hrastove, kvadratni meter	220

Hlude pod mero, ali škart, eno tretjino manj.

Lepa stanovanja

v novih hišah na Selu
tik glavne ceste z 1, 2 ali 3 sobami,
kuhinja in drugimi pripadki se takoj od-
dajo po zelo nizki ceni.
Več se poižve v Ljubljani, Am-
brožev trg 7, pritli.

2065 8

Prostovoljna razprodaja.

Radi selitve se v **sredo 26. sep-
tembra** ob polu 10. uri dopoldne prodaja
različna

2112 2-2

goveja živina

tudi plemenska vmes, belanske in domače
pasme, kakor tudi prašiči, v žup-
nišču Šmarno pri Litiji.

Anton Žlogar, dekan.

Kuharica

obenem hišna upraviteljica želi

službe.

2108 3-3

Naslov pove uprav. „Slovenca“.

Dr. Demšar ne ordinuje

do 20. oktobra.

2113 3-2

Dve hiši

v Škofji Loki št. 61, v Kar-
lovcu št. 10

se prodasta pod ugodnimi pogoji. Več se
poižve pri **Valentinu Potočniku v**
Kranju št. 170. 2109 3-3

Stanovanja

in sicer eno s 3 sobami in pritliklinami, drugo
z 1 sobo in pritliklinami za **takoj**, in eno
z 2 sobami in pritliklinami za **november**
termin, odda Ignacij Čamernik,
kamnoseški mojster, Komenskega ul. 26.
2118 3-2

Sladki mošt

in

2111 24-3

nova istrska vina

rebula, muškata, belo vino, rdeče vino
in teran se dobi najzanesljiveje pri
Antonu Ferlanu di Giorgio,
vinogradniku
v Rovinju v Istri.

Deklica

ne pod 16 let stara, nekoliko izurjena v
trgovini, sprejme se **takoj v pro-
dajalno z mešanim blagom.** Prosi
se lepo obnašanje in dobro znanje v ra-
čunstvu. Natančneje izve se pri
M. Poženel, trgovina na Javorniku,
Gorenjsko. 2114 3-3

P. n.!

Usojam se cenj. p. n. odjemalcem naj-
vjudneje naznaniti, da z dnem 22. t. m. ot-
vorim v svoji hiši **Rimska cesta 19**

mesnico

Dobivalo se bo meso tudi popoldan.
Za obilen obisk se najtopeje priporoča
Andrej Marčan.

2124 2-2

Zidarji in delavci

se sprejmo proti dobri plači pri
stavb. podjetništvu 2026 11

F. Trumler, arhitekt,
Pred škofijo št. 3, I. nadstropje,
Ljubljana.

Sv. Petra
cesta 27

J. Ložar

Sv. Petra
cesta 27

priporoča preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo izborno

krojaško delavnico

za izdelavo oblek po meri.

**Elegantni kroj! Natančno
delo! Nizke cene!**

Pivovarna J. PERLES

LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priporoča

izvrstno marčno pivo

v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tovarna. — Ustan. pred 100 let

Fr. Šupevc

priporoča velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče
za cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitanec
koji se dobiva v steklenicah, škatih in škatih v poljubni veli-
kosti ter poceni.
Kupuje se tudi vsak čas med v papih, sodčkih, kakor tudi vosek
in suho sato, po kolikor mogoče visoki ceni.
Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in
pošteno postrežbo.

1550 52-6 LJUBLJANA,
Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša

A. Kracmer zaloga
klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

priporoča

**popolno zalogo
kratkih klavirjev
mignonov in planin**

najbolj renomiranih firm
po najnižjih cenah. Pre-
igrani klavirji, solidno in
stanovitno prenaprejeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranj-
sko firm: **L. Bösendor-
fer**, c. kr. dvorni in komor-
ni izdelovalec klavirjev na
Dunaju; **Br. Stigl**, c. kr.
dv. zalagatelj na Dunaju.

Klavirji se popravljajo,
abirajo in izvršuje se pod-
laganje s usnjem strokov-
njaku in preskrbno in
vračunavajo najcenejše.
2178 52-46

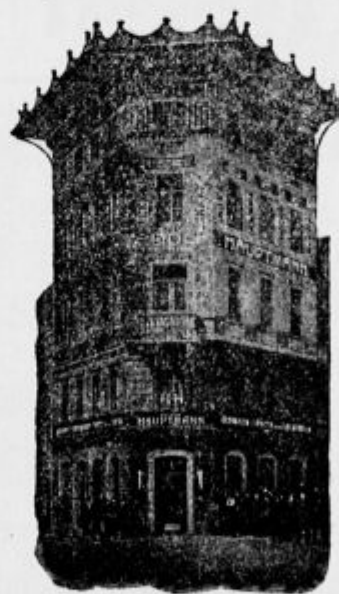
Mlin

s štirimi tečaji
stopami in
vodno žago, na
hribski vodi na
Vrhniki prodaja

2115 3-3 **Karol Jelovšek.**

Prodaja na debelo in drobno.

Ceniki zastonj in franko.

Ceniki zastonj in franko.

Firnež

le iz kranjskega lanenega olja

1619 100-19

prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga

karbolineja in gipsa.

Solidno delo!

Nizke cene!

Josip Stariha

692 F. S. Molli-jev naslednik 52-26

Ljubljana, Vodnikov trg

se priporoča preč. duhovščini
in slavnemu občinstvu v Ljub-
ljani in na deželi za vsa

kleparska in vodovodna

dela kakor tudi za vsa v to
stroko spadajoča popravila.

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu si uso-
jam najvjudneje naznaniti, da sem
otvoril samostojni

pečarski obrt

v Ljubnem na Gorenjskem.

V zalogi bom imel vedno **vsako-
vrstne pečarske izdelke,**
lepo in trpežno izdelane.

Za obila naročila se priporočam

2005 3-3 velespoštovanjem

Anton Markovič,
Ljubno, p. Podnart.

Stanovanje z vrtom.

Na Tržaški cesti št. 47 odda se
stalni stranki prijetno stanovanje v I. nad-
stropji, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in je-
dilne šrambe; ter z lastnim sadnim vrtom
za letno najemščino 180 gld. 2019 3-3

Učenca in 1 pomočnika

sprejme 2120 3-2

Ferdo Primožič

mizarstvo in parkete, Ljubljana,
Hilšerjeve ulice 5.

Pri nakupovanju

— suknenege —
in manufakturnega
— blaga —

se opozarja na trdiko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice števil. 4.

811 52-22

Velika zaloga
suknenih ostankov.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promete izdaja k vsakemu šrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekakomptuje

izšrebane vrednostne papirje in vnovčuje
zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavalje.

2361 Ekakompt in takšno menlo. 236

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje prednaje na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzi
izgubi.

3361 Borzan naročila. 336

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čekli in nakaznicami.

Pred. štev. 351. Usnje za voščenje z močnimi podplati K 9-50.
Pred. štev. 361 I. Boxcalf z angleškimi podplati K 12-50.

Pred. štev. 690. Irhovina s šivanimi podplati K 6-—.
Pred. štev. 720. Isti iz lakovine K 6-30.

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pri naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzetju.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

Pred. štev. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9-—.
Pred. štev. 745. Glasgow Chevreau z močnimi podplati K 11-—.

Pred. štev. 553. Sabakid K. 10-50.
567 I. Boxcalf K 13-—.
610. Lakovina K 12-—.
(1323 16)

1563 20-11

FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo

∴ **najboljših pušk in samokresov ∴**

lastnega izdelka, kakor tudi **belgijskih, salskih in čeških**, strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel.

Posebno priporočam lahke **trocevke in (Bock) puške s Krupp-čevmi** za brezdimni smodnik.

Tudi velika zaloga vseh **lovskih potreščin** po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se točno in zanesljivo izvršujejo.

∴ Ceniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto. ∴

Odlikovan z veliko zlato kolajno na splošni spomladni razstavi na Dunaju.

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vóz

— kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih —

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1800 19

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6, Ljubljana.

Sprejem tudi izurjene **kovaške pomočnike in krepke vajence** poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po **nizki ceni.**

Ideal hišne gospodinje je

„Parket-Rose“!

Edina **mast za parketna tla**

katera se dá z vodo in milom izpirati, za **linolej, xyolith** in za mehki lesni pod.

Vsako snaženje potem s trdim voskom odpade. Ni več črnih, zamazanih sobnih tal. Ni več prahu v stanovanju. 1667 10-9

Glavna zaloga za Kranjsko:

tvrdka

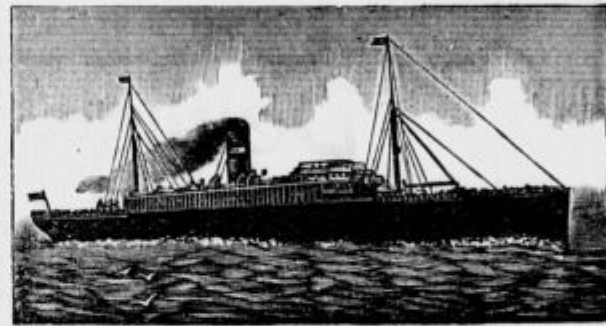
Ant. Krisper Ljubljana.

Nadaljne zaloge: **Brata Eberl, Ad. Hauptmann** itd.

Za dela **„Parket-Rose“** priporočase:

Snažilni zavod **Peter Matelič.** Telefon št. 155.

„Amerika“

118 52-47

(na dvorišču).

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Kdor hoče za 6 vinarjev kupiti zavojček papirja, naj zahteva izključno

„Ottoman“ — papir za svalčice.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta št. 19

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19

38 24-21

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbam, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Moš. ulica 17, Žitkov, Husova ulica 37. Brno, Veliki trg 10. Baden, Glavni trg 4. Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3. Mödling, Fran Josipa trg 9. Novi Jičín, Crna cesta 8. Plzeň in Svltava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogal Rennweg), IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 70, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba

67 150-99

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16,000.000. Reser. zaklad K 7,000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Književnost in umetnost.

* Nova učna knjiga za obrtne šole. Ministrstvo za bogocastje in uk je z odlokom z dne 25. aprila 1906, št. 12548 odobrilo učno knjigo »Obrtno računstvo«, ki jo je sestavil g. H. Podkrajšek, učitelj na tukajšnji c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli. — Knjiga, ki je razdeljena na devet delov, obsega v prvem in drugem delu osnovne račune s celimi in desetinskimi števili in z navadnimi vlomki. Tretji del obsega mimo drugega sklepni, družbeni, povprečni in zmesni račun. Četrty del govori o merjenju geometrijskih likov in teles. Peti del je odločen o obrestnem in obrestnoobrestnem računu in meničnemu diskontu. V šestem delu je govor o trgovinskih običajih, o namečku, rabatu, skontu, o proviziji in o stroških pri pošiljanju blaga. Tudi je v tem delu na zgledih razloženo, kako se na podlagi fakture izračuni kupna cena blaga in kako se izračuni tvorna in prodajna cena obrtnih izdelkov. Sedmi del te knjige se peča s proračuni, osmi del z novci, vrednostnimi papirji in denarnimi zavodi, zadnji del pa govori o zavarovanju delavcev proti nezgodam in za slučaj smrti. Ta knjiga je glasom zgoraj navedenega ministrskega odloka kot učna knjiga pripuščena za delovodjske šole, za obrtne strokovne šole, in za tečaje za stavbne in umetne obrtnike; z ozirom na svojo bogato vsebino in nizko ceno, vezan izvod velja samo 1 K 20 h, pa bode izvestno tudi dobro služila našim samostojnim obrtnikom, ki jim je pri današnjem trgovskem boju za obstanek vedno bolj treba obsežne strokovne izobrazbe.

* Adolf Cerný: U italjskih Slovenih. Zlastni otisk z »Kvetice«, seš. V. a VI. V Praze 1906. Nakladem vlastnim. Tiskem Alvisa Šaska ve Velkém Mezišči. — Znani češki pisatelji, ki si je postavil kot nalogo, da zbližuje vse Slovane, je izdal s tem knjižico, za katero mu moramo biti, zlasti Slovenci, jako hvaležni. Prijateljstvo s prof. Baudouinom de Courtenay ga je privedlo do tega, da se je tudi sam začel zanimati za italjske Slovence in je dvakrat potoval v Režijo, da jih od blizu spozna. Posebno mu je šel na roko naš rojak profesor Trinko, ki mu je dal potrebne podatke in navodila, da je mogel pogledati v deželo in v dušo naših bratov v Italiji. Cerný opisuje svojo pot in podaja nekaj sklepnih misli. Edino mesto, kjer se še upošteva slovenski jezik, je cerkev. Katekizem in molitvena knjižica sta edini slovstveni sredstvi, s katerima je mogoče zdaj ohraniti slovenski jezik v Italiji. Cerný želi, da bi se avstrijski Slovenci bolj zanimali za svoje beneške rojake, da bi se ustanavljale zasebne ljudske šole z materinim jezikom, da bi avstrijski Slovenci hodili med Režijane na letovišče in da bi se začel izdajati časopis za ljudstvo v rezijskem narčju, in bi naj bil pisan čisto popularno in bi tako pripravljali beneške Slovence na umevanje književnega jezika. Na italijansko vlado pa naj bi se pošiljale prošnje, da bi pripustila slovensko berilo v ljudskih šolah. Cerný pravi, da je našel toliko prirodne življenjske sile v tem ljudstvu, da se ne boji, da bi se čisto iznaradilo. Posebno priznava velike zasluge profesorja Trinkota in stavi velike nade v njegove učence, ki bodo v svoji duhovniški službi med ljudstvom čuvali tudi njegovo narodnost. — Knjižica je pisana s tako gorko ljubeznijo do naših rojakov v Italiji, da moramo izreči g. Cernému svojo najtoplejše zahvalo za njegov trud in le želimo, da bi njegov spis zbudil vsestransko zanimanje za beneške Slovence. L.

Poslano.

Auerjeva luč.

Pristna in porabljiva so le naša izvirna žarilna telesa, ki nosijo v varstvo občinstva pred ponarejanji poleg stoječo, na žarilcu jasno označeno vidno znamko

Auerlicht.

Žarilci 60 v., hranilni žarilci 55 v., cilindri 30 v. in 20 v. z dostavo na dom. Dobiva se v plinarni v Ljubljani.

Auerjeva družba,
Dunaj, IV/1. 1906 6-3

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

900 21

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo

Poslovno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kazni.

Edino pristen je Thierryjev 2630 balzam 52-38

Je z zeleno znamko „redovnica“.

Staroslovno neprekosno

proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, kašlju, katara, prsnim boleznim, infuziji itd. itd. Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5- franko.

Thierryjevo certifikirano maslo, posredno znano kot non plus ultra

proti vsem se ako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 3 lončki K 5-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaschi Slatini.

Prejura s tiskom originalnih zdravilnih pisem gratis in franko. V anlogiv skore vseh voljih lekarnar in medicinskih drogerijah.

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 1000 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in stališ ur z znamko Roskopf, Haba, Omega, Heubach, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih stališ in srebrnih po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura K 3-
sist. Roskopf patent ura 4-
Črna tehl. rem. ura 4-
švic. javir. Roskopf pat. ura 5-
Goldin rem. ura „Luna“ kolese 7-50
srebr. „Oloria“ 7-60
dvojni plašč 11-50
oklep verižica z rince 2-50
na pere in karab. 15 gr. težka 9-50
ura s kuhavico K 3-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
švarcvaldska ura K 2-80

Za vsako uro blizno pismeno jamstvo!
Nikar risti! Zamenjava dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu
1789 (Brux) št. 654, Češko. 100-13

Ali že veste?
Naroči se lahko tudi samo
sobotna izdaja „Slovenca“
Stane le 7 K na leto

Črna Gosa preložitelj
perje

1 kg novega
skubljenega
K 9-60, buj-
nega K 12-
belega, jahn-
mekega, 24-
srebrnobelega, mshkega, skub-
ljenega K 30-; kren 30-;
Dobija se franko proti povzetju
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povzetju pošiljnih stroškov
B. Weidikt Sauerel, Lebes 158
1632 z Pizen na Češkem

Dunaj-

sko želodčne kapljice, vetrove odganjajoče
in želodčni krč utešujoče priznano uspešno ljud-
sko zdravilno sredstvo. Steklenica 20 vin., 6
steklenic 1 K.

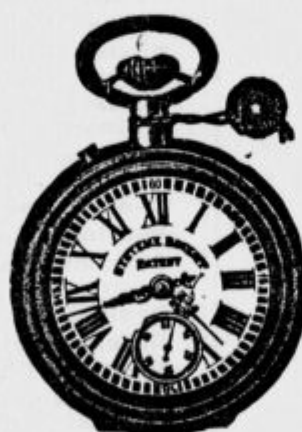
Odvajalne kroglice, posrebrene, učinkujejo
odlično, ne da bi povzročile bolečin. Škat-
lica 70 vin. — Dobita se v lekarni Mardet-
schlaegerja, kemika pri zlatem orlu v
Ljubljani na jurčičevem trgu poleg želez-
nega mostu.

Zaloga kozmetičnih preparatov „Ada“ (oblast-
veno zavarov.): Ada-milo, Ada-kream, Ada-ustna
voda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in
Ada-pomada. 1x3 49-34

PATENT-ANWALT
DR. FRITZ FUCHS
diplomierter Chemiker
(beeidigt)
Technisches Bureau
INGENIEUR HAMBURGER
Wien VII. Siebenstengasse 1.
3009 52-52

3 letno pismeno jam-
stvo! Brez konku-
rence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska
sistem Roskopf pa-
tent remont. ura s
sidro z masivnim
solidnim antima-
gnetičkim kolesejem
na sidro, pristno
emailiranim kazališčem
(ne papirnato) z var-
stveno plombo za-
varovano pristno ni-
kelkastim okovom.
šani-pokrovom čez
kolesje, 36 ur idoca
(ne samo 12 ur) z okra-
šenimi in pozlačenimi
kazalci, natančno re-
gulirana, s 3 letnim pi-
smenim jamstvom, ko-
mad K 5-; 3 komadi
K 14-; s sekundnim kazalcem K 6-; 3 kom. K 17-;
v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca
K 10-; 3 kom. K 28-; s sekundnim kazalcem
K 12-50, 3 kom. K 35-.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez
odbitka.

Razpošilja po povzetju 1790 10-7
prva tovarna ur **Hanns Konrad**
v Mostu (Brux) št. 1157, (Češko.)

Bogato ilustr. ceniki z nad 2000 slikami se na za-
htevo pošljejo gratis in franko.

Ustanovljena 1762.

Telefon 584.

Najstarejša

tvornica

1884 peči in

ognjišč

c. kr. dvorni

mašinist

RUDOLF GEBURTH, Dunaj
(Wien)

VII. Kaiserstrasse 71, na vogalu Burggasse

Zaloga ognjišč, štedilnikov in stroj-
nih ognjišč za vsako porabo od navadne
do najfine in najlepše ogrevalne
izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato
emailirane.

Sušilnice, plinove peči, kamini.

Vse vrste peči
tudi s trajnim
gorenjem.

Specialni katalogi
gratis in franko.

Denar nazaj

ako brezuspešno, torej noben
riziko. Doslej znano edino res
zanesljivo sredstvo za pospe-
ševanje močne in nagle rasti
brade, las in obrvi je
moj **eleksir za lase** in
pomada za lase

901
26-23

„Piliosin“.

Izreden učinek in prav kratkem
času. Cena steklenici ali lončku
gld. 1-; gld. 1-50.

Razpošilja le proti povzetju

H. AUER

Dunaj, IX/2, Nußdorferstraße
št. 3-44.

Dragotin Puc,

2068 tapetnik in preprogar 2

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6, I. nadstr.,

priporočam po nizkih cenah:

**modroce na peresih, oto-
mane ter svoje „Patent“-di-
vane**, kateri se premené v posteljo.

Prenavljam tudi po jako nizkih cenah
vse v to stroko spadajoče izdelke.

!!! Svoji k svojim !!!

FR. ŠOUKAL

Krošar,
Ljubljana, Pred škofijo 12,

odlikovan
v Parizu
1906

odlikovan
v Parizu
1906

se priporiča predast. duhovščini in slav.
občinstvu v izdelovanje vseh v to stroko
spadajočih del natančno po meri, po niz-
kih cenah. 1893 5

Priznanja prve vrste na razpolago.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja
dni 6 dni

izvrstna prilika za potovanje
je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24,000 ton

„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25,000 ton

Pojasnila daje zastopnik:

Fr. Seunig,
Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah,
pisalne in risalne, kakor tudi druge šolske potrebščine
v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

2036 8-8 **LAV. SCHWENTNER**

knjigotržec v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

400 104-63

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča

visokočastiti du-
hovščini in cer-
kvenim predstoj-
ništvom svojo naj-
starejšo tvrdko za izdelavo
**cerkvenih posod in
korodja.**

Vedno velika zaloga.

Prečistiti gospod!

Jako kaj potrebujete
ali nameravate napraviti
prosim Vas, blagovolite
mi pisati in takoj poš-
ljem vso. Stare reči
popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil
in kiparskih del.

Sedlarskega pomočnika

in **učenca z dežele**
sprejme takoj podpisani.

JAKOB KRALJ, sedlar, Železniki,
Gorenjsko. 2063 2-2

I. Primožič

slovenski optik v Gorici
ulica Vetturini 3,

priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu
v mestu in na deželi svojo veliko zalogo

optičnih izdelkov

in sicer vsake vrste očala, barometre, to-
plomere, zdravniške toplomere, daljno-
glede, vege za vino, žganje itd.

Sprejema naročila in po-
prave ter pošilja na dom.

2027 4

Gg. organistom, cerkvenim in društvenim zborom

priporočamo:

Maše za mešane glasove.

	Cena s poštino.
Fajgel, Op. 69. Missa „Jesu, Rex Glorise“ , za 4 glasove, partitura	K 1:30
Foerster, Op. 15. Missa St. Caeciliae , part. 4 glasovi	1:70
Foerster, Op. 56. Missa St. Francisci Sera- phici , part.	2:90
Foerster, Op. 82. Slovenska maša v čast sv. Cecilije , za mešan zbor in samospeve z orglami, part.	0:35
Foerster, Op. 85. Missa B. M. V. Immacu- latae . Trium (vel quatuor) vocom, part.	1:10
Goller, Op. 25. Missa B. M. V. de Loretto , part.	2:10
Goller, Op. 34. Missa brevis St. Aloisii Gonzagae , part.	0:35
Goller, Op. 34. Missa brevis St. Aloisii Gonzagae , part.	2:04
Gruber, Op. 69 b. Missa S. Ignatii de Lo- yola , za 4 glasove, part.	1:30
Gruber, Op. 96. Missa Dominicalis , za so- pran in alt (tenor in bas poljubno) ter orgle, part.	1:54
Hladnik, Op. 19. Missa Sacratissimi Ro- sarii B. M. V. , part.	2:50
Hladnik, Op. 19. Missa Sacratissimi Ro- sarii B. M. V. , part.	0:25
Hladnik, Op. 23. Missa pro defunctis , part.	0:90
Hladnik, Op. 34. Missa pro defunctis pro quatuor, tribus vel una voce, part.	1:10
Hladnik, Op. 46. Latinska maša . Po motivih Gregorija Riharja, part. in 4 glasovi	3:20
Hladnik, Op. 50. Missa salve Regina , part. in 4 glasovi	2:60
Hribar P. Angelik O. S. F. Missa pro de- functis , part.	1:10
Hribar P. Angelik O. S. F. Missa St. Antonii Paduani , part. in 4 glasovi	2:20
Kaim, Op. 1. Missa Sancta Caecilia , part. 4 glasovi	3:20
Kimovec, Requiem . Voce media una cum organo concinendam	1:16
Mitterer, Op. 98. Missa selemnis in laudem S. S. Salvatoris , part.	1:10
Mitterer, Op. 98. Missa selemnis in laudem S. S. Salvatoris , part.	6:20
Schweitzer, Op. 27. Missa in honorem Ss. Angelorum Custodum , part.	2:60
Schweitzer, Op. 27. Missa in honorem Ss. Angelorum Custodum , part.	1:90
Schweitzer, Op. 26. Missa in honorem S. S. Infantis Jesu , part.	0:82
Schweitzer, Op. 26. Missa in honorem S. S. Infantis Jesu , part.	1:30
Schweitzer, Op. 18. Messe zu Ehren des hl. Johannes d. Täufers , part.	0:58
Vurnik, Missa pro defunctis , part.	2:50

Razno za mešan zbor.

Bervar, Op. 6—5. Tantum ergo , (ad IV. voces), part.	0:80
Foerster, Op. 5. Lamentacije in očitjanja ali žalostne pesmi Jeremija preroka, part.	0:80
Foerster, Op. 54. Gradualia tractus et sequentiae pro dominicis et festis anni ecclesiastici cum versis in sabbato sancto (ad IV. voces), part.	3:30
Foerster, Op. 58. Te deum (ad IV. voces inae- qual. aut 1 voce cum organo), part.	0:60
Foerster, Op. 60—60. Gradualia etc. De com- muni sanctorum, in festis B. M. V. et ex proprio sanctorum (ad IV. voces), part.	4:30
Foerster, Op. 69. Ecce sacerdos magnus (ad IV. voces), part.	0:70
Foerster, Op. 73. Litanije v čast presve- temu Srcu Jezusovemu in 2 Tantumergo, part.	0:50
Foerster, Op. 73. Cecilija , prvi del. Cerkevna pesmarica, broš.	1:60
Foerster, Op. 73. Cecilija , drugi del. Cerkevna pesmarica, broš.	1:60
Goller, Op. 5—12. Pange lingua (Tantum ergo), part.	2:14
Goller, Op. 5—12. Pange lingua (Tantum ergo), part.	1:16
Hladnik, Op. 15—16. Marijinih pesmi , part.	1:10
Hladnik, Op. 15—16. Marijinih pesmi , part.	0:25
Hladnik, Op. 18. Čveteto božičnih pesmi za mešan zbor, part.	0:90
Hladnik, Op. 24. Pange lingua et IV. himni ad processionem in festo Ss. Corporis Christi, part.	0:60
Hladnik, Op. 24. „Ave“ . 17 Marijinih pesmi, part.	2:10
Hladnik, Op. 27. Asperges me, Vidi aquam et 3 Ecce sacerdos magnus (ad IV. voces), part.	0:90
Hladnik, Op. 29. Gloria in excelsis Deo . Trije božični napevi ter Ofertorij za Sv. Dan, praznik sv. Stefana, Novo leto in za svete tri Kralje, part.	1:10
Hladnik, Op. 39. O. Sacrum Convivium , 36 obhajilnih, presv. Re-njega Telesa in Srca Je- zusovega, pesmi, part.	2:70
Hladnik, Op. 39. O. Sacrum Convivium , 36 obhajilnih, presv. Re-njega Telesa in Srca Je- zusovega, pesmi, part.	0:50
Hladnik, Op. 44. Petero božičnih pesmi , part.	1:30
Hladnik, Op. 43.—10. Velikonočnih pesmi in Regina coeli laetare, part.	1:10
Hladnik, Op. 45. Češčena Kraljica , 15 Mari- jinih pesmi. Cena part. in 4 glasovom	3:20
Hladnik, Op. 45. Češčena Kraljica , 15 Mari- jinih pesmi. Cena part. in 4 glasovom	0:35
Hladnik, Op. 47. Te deum laudamus , part.	1:10
Hladnik, Op. 48. Ofertorji za največje in večje praznike cerkvenega leta (Vnebohod, Binkoštna nedelja in ponedeljek, Sv. Rešnje Telo, Sv. Peter in Pavel, Vel. Šmaren), I. zvezek, part.	1:10

Hladnik, Op. 49. Regina coeli , part.	K 1:10
Hladnik, Op. 49. 5 Tantum ergo in pet mašnih pesmi, part.	1:10
Hribar P. Angelik in P. Hugolin Sattner, Slava Bogu, Cerkevne pesmi . I. zvezek: Dvaj- set mašnih , part.	1:70
Hribar P. Angelik in P. Hugolin Sattner, Slava Bogu, Cerkevne pesmi . I. zvezek: Dvaj- set mašnih , part.	0:35
Hribar P. Angelik in P. Hugolin Sattner, Isto, II. zvezek 23 Marijinih , part.	2:10
Hribar P. Angelik, Slava Brezmadežni ob petdesetletnici . Napevi za Marijino družbo	1:40
Kimovec, Tantum ergo , part.	0:35
Kimovec, Šmarnice . Marijine pesmi, part.	1:10
Mitterer, Op. 80. Laudes Ss. Sacramenti , 12 Tantum ergo, part.	1:90
Mitterer, Op. 80. Laudes Ss. Sacramenti , 12 Tantum ergo, part.	3:80
Ocvirk, Petero mašnih pesmi , part. in 4 gla- savi	1:70
Ocvirk, Deset napevov k blagoslovu , 6 za mešani in štirje za moški zbor, part. in 4 glasovi	2:10
Ocvirk, Šestero velikonočnih pesmi , part. in glasovi	1:60
Ocvirk, Šestero velikonočnih pesmi , part. in glasovi	0:15
Pogačnik, Op. 8—12. Marijinih pesmi , part. 4 glasovi	1:10
Pogačnik, Op. 8—12. Marijinih pesmi , part. 4 glasovi	0:90
Sattner P. Hugolin O. S. F. Šmarnice . 12 pesmi za mešan zbor deloma z orglami, part.	2:10
Sattner P. Hugolin O. S. F., Postne pesmi , part.	1:60
Sattner P. Hugolin O. S. F., Postne pesmi , part.	1:70
Sattner P. Hugolin O. S. F., Slava Jezusu . Pesmi na čast božjemu Zveličarju, part.	3:30
Sattner P. Hugolin O. S. F., Slava Jezusu . Pesmi na čast božjemu Zveličarju, part.	1:30
Fresch, Op. X. Enchiridion für Pfarr- kirchenchöre . 31 Offertorien und 19 andere oft treffende lateinische Kirchengesänge für 4—6 gemischte Stimmen. Part.	1:88
Fresch, Op. X. Enchiridion für Pfarr- kirchenchöre . 31 Offertorien und 19 andere oft treffende lateinische Kirchengesänge für 4—6 gemischte Stimmen. Part.	2:12

Maše za jednake glasove.

Auer, Op. 2a. Missa B. M. V. Immaculatae de Lourdes für 4stimmigen Frauenchor, part.	1:54
Auer, Op. 2a. Missa B. M. V. Immaculatae de Lourdes für 4stimmigen Frauenchor, part.	1:16
Edenhofer, Messe in D . Für eine Singstimme, part. glas	1:30
Edenhofer, Messe in D . Für eine Singstimme, part. glas	0:30
Foerster, Op. 21. Missa Ss. Jacobi Apost. ad IV. voces aequales, part.	1:30
Foerster, Op. 21. Missa Ss. Jacobi Apost. ad IV. voces aequales, part.	1:40
Foerster, Op. 67. Missa St. Aloisii Gon- zagae una cum Intruitu, Graduali, Offertorio, Communione et Responsoriis, part. in glasovi	3:60
Kimovec, L. Belarja Slovenska maša . Za tri ženske glasove, part.	0:70
Rutz, Op. 4. Missa St. Thomae de Villa- nova . Kurze und leichte Messe für vierstim- migen Männerchor, part.	2:14
Rutz, Op. 4. Missa St. Thomae de Villa- nova . Kurze und leichte Messe für vierstim- migen Männerchor, part.	1:30
Schweitzer, Op. 11. Messe in C dur für vier Männerstimmen, part.	1:66
Schweitzer, Op. 11. Messe in C dur für vier Männerstimmen, part.	0:27
Weber, Leichte Messe für zwei gleiche Stimmen	1:30
Weber, Leichte Messe für zwei gleiche Stimmen	0:40

Raznoterosti za jednake glasove.

Arnfelder, Op. 80. Fünfehn „Tantum ergo“ für eine, zwei und drei Oberstimmen (za orgle ali harmonij), part.	1:90
Arnfelder, Op. 80. Fünfehn „Tantum ergo“ für eine, zwei und drei Oberstimmen (za orgle ali harmonij), part.	0:41
Foerster, Op. 63. Te Deum ad IV. voces aequales, part.	0:23
Foerster, Op. 63. Te Deum ad IV. voces aequales, part.	0:60
Foerster, Op. 86. 3 Ave Maria ad 1, 2 et 3 voces, part.	0:80
Foerster, Cantica sacra . Cerkevna pesmarica za moški zbor, broš.	2:20
Hladnik, Op. 21. 23 cerkvenih napevov za moški zbor. (4 mašne pesmi, 10 Marijinih, 7 ob- hajilnih in 2 Tantum ergo) part.	1:70
Jurkovič, Veselje angelsko . Napevi za dvo- glasno petje, part.	0:60
Mihelič, Op. 3. Ecce sacerdos magnus . Ad IV. voces aequales, part.	0:50
Spindler, Spremljevanje k „Ljudski pe- smarici“ za nabožno petje v cerkvi, šoli in doma, vez.	4:30
Spindler, Ljudska pesmarica za nabožno petje v cerkvi, šoli in doma, vez. v platno	1:20
Spindler, Ljudska pesmarica za nabožno petje v cerkvi, šoli in doma, vez. v platno	1:60

Preludije (za orgle) za cerkv. porabo.

Bach, Orgel-Album	3:90
Blied, 160 Orgelstücke	3:80
Brosig, Ausgewählte Orgel-Compositio- nen , 5 zvezkov po	3:80
Dachs, Op. 13. 50 Kadenzen und Präludien	2:98
Fischer, Album (Palme)	2:60
Geissler, 16 Tonstücke für die Orgel	1:30
Hesse, Ausgewählte Orgelstücke	1:30
Hesse, Album (Zanger)	3:90
Hladnik, Op. 40. Božične predigre	1:10
Körner, Der praktische Organist	3:90
Kothe, Präliedenbuch für Orgel	3:90
Kothe, Handbuch für Organisten: I. Teil: Für Mindergeübte	5:70
Kothe, Handbuch für Organisten: II. Teil: Für Geübtere	5:70
Kothe, Handbuch für Organisten: III. Teil: Bah's Fugen und Präludien (Zahn)	5:70

Liebig, Sechs Festspiele zvezek I. in II. po	K 1:30
Mendelssohn, Compositionen (Volckmar)	2:—
Rinck, Album (Hänlein)	2:60
Rinck, Vor- und Nachspiele (Zanger)	2:70
Schumann-Compositionen (Fugen)	1:54
Töpfer, 71 Kadenzen und kleine Vor- spiele	1:30
Volckmar, Orgelmagazin (10 Abteilungen Tonstücke für die Orgel mit und ohne Pedal, sowie für Harmonium)	10:38
Volckmar, 4 Festspiele	1:90
Volckmar, 10 Festspiele	3:80
Op. 320. 6 Festpräludien	1:30
Orgel-Album, zvezek I. lahko, II. težje, III. umetno po	1:95
Volckmar, Orgel-Archiv : I. zvezek: Vor- und Nachspiele	1:95
Volckmar, Orgel-Archiv : I. zvezek: Vor- und Nachspiele	1:95
Volckmar, Orgel-Archiv : I. zvezek: Vor- und Nachspiele	1:95
Volckmar, Orgel-Archiv : I. zvezek: Vor- und Nachspiele	1:95
Wolfram, Präludien-Album	1:30
Wachs, La Chapelle Chatolique za harmonij in orgle, part.	2:—
Westbrook, Präludien-Album für Harmonium oder Orgel, part.	2:—
Wolfram, Präludien-Album	1:30
Haydn, Harmonium-Album (Löw)	1:54

Raznoterosti za teoretično in prak-
tično porabo.

Birkle, Der Choral . Das Ideal der katholischen Kirchenmusik, broš.	3:20
Birkle, Katechismus des Choralgesan- ges , broš.	2:20
Foerster, Teoretično-praktična pevška šola , broš.	1:70
Foerster, Harmonija in kontrapunkt , broš.	3:40
Kothe, Praktische Orgelschule , broš.	5:—
Mettenleiter, Das Harmonium - Spiel in stufenweiser, gründlicher Anordnung zum Selbst- unterricht, I. in II. del, broš. po	3:80
Mettenleiter, Das Harmonium - Spiel in stufenweiser, gründlicher Anordnung zum Selbst- unterricht, I. in II. del, broš. po	4:52
Schildknecht, Harmoniumschule mit den allerersten Anfängen beginnend und progressiv fortschreitend, unter Berücksichtigung des Spieles beim katholischen Gottesdienste, broš.	9:30
Singenberger, Theoretisch - praktische Harmonium - Schule für den kirchlichen Gebrauch mit über 300 leichten Vorspielen in allen Tonarten und den Begleitungen zu den Mess- und Vesper-Responsorien, Prästationen, Pater noster, Psalmtönen, Asperges, Vidi aquam, O salutaris, Tantum ergo und Veni Creator, broš.	7:50

Razne koralne knjige.

Officium majoris Hebdomadae a dominica in Palmis usque ad sabbatum in albis. Cum cantu, vez.	5:32
Graduale de tempore et de Sanctis. Cum cantu, vez.	7:68
Vesperale Romanum, vez.	5:28
Psalmi officiorum, hebdomadae san- ctae (Haberl), vez.	1:20
Psalmi officii in die Nativitatis D. N. I. C. (Haberl), vez.	0:72
Officium et missa defunctorum (ljudska izdaja)	0:41
Ordinarium missae (ljudska izdaja)	0:41
Psalterium vespertinum (Haberl), vez.	1:08
Processionale Romanum, rudeč in črn tisek, vez.	1:80
Ordinarium missae, vez.	0:84
Officium defunctorum, vez.	1:08
Magister Choralis (Haberl), vez.	1:68
Conapedium Gradualis et Missalis Ro- mani, vez.	5:23
Epitome Gradualis Romani, vez.	3:36
Manuale Chorale (ljudska izdaja), vez.	2:40
Witt, Op. XIII. Organum comitans ad Ord- inarium missae	3:56

Za glasovir.

Foerster, Teoretično-praktična klavirska šola . Zvezek I. in II. po	1:90
Isto, zvezek III. po	2:40
IV. po	2:80
Gerbič, Album slovenskih napevov . 50 slo- venskih narodnih napevov za klavir. 3 zvezki, broš. po	3:10
Köhler, Praktische Klavierschule , vezano	6:30

Za društvene zборе.

Aljaž, Slovenska pesmarica , z notami za moški in mešan zbor I. in II. del po	1:50
Bajuk, Slovenske narodne pesmi za čvetero- glasno petje	1:05
Ferjančič, Venček narodnih pesmi , I. in V. zvezek po	0:55
Kimovec, Venček narodnih pesmi	0:45
Ocvirk, Nageljni . Pesmi za mešane in moške glasove	2:10
Žirovnik, Narodne pesmi z napevi, I. del, vez.	1:30
Žirovnik, Narodne pesmi z napevi, I. del, vez.	1:10

Gospodje organisti, ki nimajo pri nas odprtih računov, naj blagovolijo denar poslati naprej po nakaznici, ali pa naj zahtevajo v svrhu predplačila poštno-hranilnične položnice. Poština je v navedenih zneskih že vračunjena.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov
Stavb. in pohištvena pleskarja.
Velika zbirka dr. Schönfeldovih
barv v tubah za akadem. slikarje.
Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir:
Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priloga se tudi al. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane rocio in fino po najnižjih cenah.

765 52-30

Zdravilnica z mrzlo vodo

po Kneippovem načinu

v Krapini,

last slob. i kralj povelj. trga Krapine.

Otvorjeno od 1. svibnja do 1. listopada.

Srednje mlo podnebje, mesto obdano od obronkov štajerskih alp, obdarjeno z divnimi krasotami, prikazuje gledavcu bujne prizore. — Pri mrzlici se dajejo bolnikom tople omorikove in ogljčnokisle kopeli, masaža, zdravljenje z elektriko itd.

Stanovanja na razpolago, glede katerih se treba obrniti na kopališko opravo. Postrežba cena.

1332 20-14

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti **duhovščini** in cerkvenim **predstojništvom** kakor p. n. **občinstvu** za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za **steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki**, **stavbno** ter **portalno steklarstvo** kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd.

1731 52-8

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Direkten nakup od tovarne!

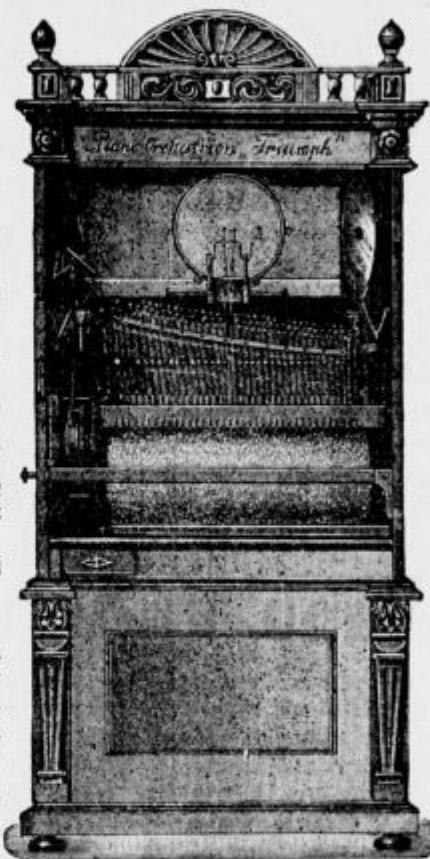
V prosep plesa, kakor tudi z godbo spremljevanega petja, kupi se dandanes edino le samoigrajoči

godbeni avtomat

z glasovirjem, mandolinami, zvonkljanjem, kastanjetami, malim in velikim bobnom, činelami.

Vsako teh glasbil igra tudi lahko samo zase.

Vsakemu avtomatu se pridá 16 igralnih komadov in sicer si jih kupec lahko sam izbere. Avtomat igra za poljuben denar ter se lahko tako vravna, da igra hitro, počasi, tiho ali glasno, kratko ali dolgo.

Najboljši vir dohodkov za hotelirje, kavarnarje, gostilničarje, zavode in zasebnike. Ti avtomati se ne prekupljujejo, ampak se dobivajo naravnost iz tovarne

po: 92 52-17

Simonu Kmetetz
Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 26.

Cene avtomatov so: 1800, 1200, 900 in 800 K, to pa le, ako se plačuje v mesečnih obrokih, pri takojšnjem plačilu pa se dovoljuje 100% popusta.

Delo je prve vrste, solidno, trpežno, elegantno in moderno.

Postrežba je reelna in jedno leto se jamči.

Ker je to domača industrija, zato so tudi cene prav nizke

Najnižje cene! Najnižje cene!

Resljeva cesta št. 3.

Sv. Petra cesta št. 37.

F. M. Netschek, Ljubljana

ces. in kralj. dvorni zavod za uniformiranje ustanovljen l. 1846. (Poleg novega mostu)

pri „VELIKI TOVARNI“

Priporoča svojo ravnokar došlo novo veliko zalogo jesenskih in zimskih oblek za gospode, dečke in otroke po najnižjih cenah.

1958 10-5

Vsakovrstne jesenske in zimske suknje, haveloke, pelerine in obleke. — Velikanska zaloga konfekcije za dame in deklice.

Velikanska zaloga otročjih kostumov.

Naročila po meri izgotavim točno, fino in trpežno v najkrajšem času.

A. LUKIČ, poslovodkinja.

Najsolidnejša postrežba! Sveže blago!

Najcenejša pot za zdaj!!

**„RED-STAR-LINE“
RDEČA ZVEZDA**

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York, Philadelphia.

Hitra in varna vožja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v **Kolodvorskih ulicah št. 41 od južnega kolodvora na desno.**

Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v terek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. — Naši parniki Finland, Kronlad, Vaderland, Zealand vožjo do New Yorka osem dni. To je pribito. Ujunaost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Red Star.

Anversa New York

862 52-44

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/2%. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/2% upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, l., Wipplingerstr. 22.
(Ustřední banka českých spořitelén)

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskont menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno.

Oblastveno
potrjeno učilišče
za krojno risanje
Franja Desik
Ljubljana, Stari trg 28.
Dobi se tudi kroj po
životni meri.

POZOR AMERIKANCI
in sploh vsi, ki prihajajo v Ljubljano
na največjo zalogo **moških** in ženskih
izgotovljenih oblek
domačega izdelka, dalje **obuval,**
srajo, klobukov, kovčegov,
solčnikov, slamnikov robcev in šerp
itd. po izredno nizki ceni.
762 39-73
MATEJ OREHEK
trgovina v Kolodvorskih ulicah št. 26
v lastni hiši v Ljubljani
Tik znane Tišlerjeve gostilne.

Istrska vina,
refoško, beli muškati
in teran, 1832 24-12
se dobivajo pri lastniku vinogradov
Anton Ferlan di Giorgio
v Rovinju, Istra.
Cene in vzorci na zahtevo.

Cunard Line.
Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz
Ljubljane v Ameriko
je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“
to je gotovo in se ne da vtajiti. Veliki moderne opremljeni snažni parniki te družbe odhajajo
iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vezne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik **Andrej**
Odlasek, dosluženi uradnik državnih železnic inhišni posestnik v Ljubljani, **Slom-**
škove ulice 25 blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasniti, naj tu pismeno
povpraša ali pa pride osebnostno v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in
tudi na druge silne načine nihče ne vabi. 1969 42

PFAFF-ovi šivalni stroji
so najboljši za rodbinsko porabo.
Šivajo, gotijo in pletó
neprekosno za obrtne namene
šivajoč sem in tje (Kugellager).
Glavno zastopstvo: **FRAN TSCHINKEL**
Ljubljana, Mestni trg 9. Kočevje, v gradu.

Razpošiljanje blaga
na vse kraje sveta!
Najočenejša, največja
ekspozitna trdnica!
1932 18-4
H. SUTTNER urar, Ljubljana
Mestni trg nasproti rotovža
prej v Kranju
priporoča svojo veliko, izborno zalogo finih
švicarskih ur,
brilantov, zlatnine in sre-
brnine v veliki izbiri
po najnižjih cenah.
V dokaz, da je moje blago res
fino in dobro, je to, da
ga razpošiljam po celotni svet. Na stotine
pohvalnih pism je vsakomur prostovoljno
na ogled, da se lahko sam prepriča.
Prosim, zahtevajte veliki, novi
cenik, ki se pošlje zastonj in
poštne prosto.

Seb. Unterhuber, lastnik Fr. Benque
Ustanovljeno 1870. ● tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih ● Ustanovljeno 1870.
izdelkov in umetnih kamnov, podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.
Glavna tovarna v Beljaku, Šolska cesta 21 ● Filijalka v Ljubljani, Dunajska cesta 73
nasproti topničarski vojašnici
Telefon št. 237
priporoča se
v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah) kakor: posamezne dele
za fasade, balkone; grobne spomenike itd.; stopnice po naročilu narejene z železno sestavo; cementne
cevi (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov, vodovodov itd.; plošče iz cementa (Metallique),
preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzetje betonskih naprav
in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in Romancement iz Weissenbacha. — Proračuni zastonj in
poštne prosto. 748 30-24

Slovita, moderno urejena
820 12-12 tovarna
G. SKRBIC
Zagreb, Ilica 40
priporoča svoje slovite solidne in cenene
žaluzine, lesene
in platnene rolete,
lesene in železne
zastore za okna
in prodajalne.
Ceniki franco in zastonj

Glasovir
prodam zaradi selitve. Cena nizka, plača
po dogovoru. 1828 3-2
J. ŠUŠTAR, organist, Bled.

Oznanilo.
Slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini vljudno
naznanjam, da sem otvoril pri novem pokopališču
filijalko za kamnoseško obrt.
Izdelujem vsa v kamnoseško stroko spadajoča dela iz
trpežnega, vsakovrstnega kamenja. V zalogi imam veliko
prav lično
izdelanih **nagrobni** spomenikov.
Prevzamem tudi napravo **kompletnih rakev** kakor
vseh vrst kamnoseških del na pokopališču in tudi na
deželi, po najnižji ceni. Upajoč, da me slavno občinstvo
z obilnim delom počasti, belježim
z vsem spošto-
vanjem udani **Fr. Kunovar,** kamnosek, Dolnice 1
p. št. Vid nad Ljubljano
Opozarjam, da izvršujem naroč. na žgano apno in kamen
za kamnoseško in zidarstvo obrt iz lastnega kamenoloma
Naročila sprejemam pri
pokopališču in v Dolnicah

Ker se mi vkljub mnogostranskemu prizadevanju ni posrečilo najti
kupca za mojo trgovino, popolna opustitev bi pa povzročila manjšo vrednost
blaga in torej meni veliko škodo, sem prisiljen zopet povečati svojo zalogo
in jo dopolniti.
Od danes nadalje imam tedaj zopet v zalogi vse najnovejše **uhane,**
brože, zapestnice, verižice, prstane ter razno **srebrno in kina-srebrno**
blago, dalje **namizno orodje** po najnižjih cenah. 271 8-2
Vsako novo delo, vsako popravilo, vsaka gravura se izvrši naglo in
najceneje. — Proseč cenj. občinstvo, naj se spomni name v potrebi, beležim
velespoštovanjem **Adolf Wagenpfeil,** zapris. sodni in zap. cenilec.

Največja zaloga
čevljev za gospode, dame
in otroke ter športnih čevljev
iz najbolj slovitih
tovarn.
Angleški šagrin,
črne, rujave in bele
barve. 766 52-22

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Ustanovlj. 1. 1882. v Ljubljani Ustanovlj. 1. 1882.
podrejena škontraciji „Zadružne
zveze“ v Celju
na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po
Poštno-hranil-
ničnega urada
št. 828.406. **4 1/2 %** Telefon št. 185
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
plačuje.
Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.
Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.
273 21 Upravno premoženje kmetske K 8,926.326.73.
posojilnice znaša
Stanje hran. K 8,702.874.88. Denarni K 44,396.886.60.
vlog promet
Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.
Posojuje na zemljišča po 5 1/4 %, z 1 1/4 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 %, brez amortiza-
cije; na menico po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizo-
vanja dolga.